

**Закон о седиштима и територијалној
надлежности апелационих судова, о измени
Уводног закона за Законик о судском поступку
у грађанским парницама, о измени § 253
Закона о јавним бележницима и о заштити
земљорадника са Законом о продужењу
важности овога закона и Уредба о оцењивању
судија, 1933.**

Садржај

Предговор

Садржај

I Закон о седиштима и територијалној надлежности
апелационих судова

II Закон о измени Уводног закона за Закон о судском
поступку у грађанским парницама и Закона о уређењу
редовних судова

III Закон о измени § 253 Закона о јавним бележницима

IV Закон о заштити земљорадника с уредбама за њихово
провођење

1) Закон о заштити земљорадника и о ступању на снагу појединих прописа Закона о извршењу

2) Уредба за извршење горњег закона

3) Закон о продужењу важности закона под 1)

Уредба о регулисању исплата улога код новчаних завода

Уредба о поступку посредовања

V Уредба о оцењивању судија и шеријатских судија

Додатак (расписи)

1) Поступање против Закона о заштити земљорадника

2) Појам земљорадника

3) Појам „опорезованог прихода” и „поседа”

Регистар

340.134

AVNA BIBLIOTEKA

Vlasnici i urednici:

Dr. F. Čulinović — St. Jovanović

Čuvač i administracija:

Z. Madžarević, štampar — Beograd, Cara Nik. II., 3.

I vanredno izdanje

ZAKON

o

sedištima i teritorijalnoj nadležnosti apelacionih sudova, o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama, o izmeni § 253 Zakona o javnim beležnicima i o zaštiti zemljoradnika sa Zakonom o produženju važnosti ovoga zakona i Uredba o ocenjivanju sudija.

Uredio

Dr. I. MATIJEVIĆ

Beograd 1933

STAMPARIJA Ž. MADŽAREVIĆ, CARA NIKOLE II BR. 3.

NOVA PRAVNA BIBLIOTEKA

Vlasnici i urednici:

Dr. I. Matijević — Dr. F. Čulinović — St. Jovanović

Izdavač i administracija:

Ž. Madžarević, štampar — Beograd, Cara Nik. II., 3.

»Nova pravna biblioteka« pokrenuta je, da, po uzoru na slične inostrane zbirke, izdaje *Zbirku zakona i drugih naređenja*, čija izdanja treba da budu, ne samo potpuno pouzdana i što zgodnije uređena za praksu, nego i što je moguće jeftinija.

Pojedine sveske ove biblioteke biće uređene, po pravilu, tako da će kod pojedinih propisa biti data *kratka objašnjenja* i otštampani *propisi drugih zakona*, uređaba i pravilnika koji sa dotičnim propisom stoje u vezi; zatim *važne odluke viših sudova*, kao i motivi (obrazloženja) nacрта dotičnog zakona, ukoliko i to može da bude od koristi za pravilno razumevanje dotičnih propisa. Na kraju sveske biće dodat *iscrpan stvarni registar* i ev. druga pomagala potrebna za laku upotrebu dotične sveske.

Pored *redovnih izdanja*, u izdanju ove biblioteke izlaziće povremeno, prema potrebi, i *vanredna izdanja*, koja ne ulaze u pomenutu zbirku.

Redovna izdanja biće u *tvrdom povezu*.

Pretplate i uopšte novac za biblioteku plaća se na ček. rač. br. 51938 kod Poštanske štedionice u Beogradu i kod Administracije »Nove pravne biblioteke« — Beograd, Cara Nikole II ul. br. 3 (Štamparija Ž. Madžarevića).

Rukopise i ostale dopise za Uredništvo treba slati na Uredništvo »Nove pravne biblioteke« — Beograd Kosovska ul. 29.

Nova pravna biblioteka.

Uvedeno u novi inventar br. 2047(1)

Januara 1942 god.

Beograd.

NOVA PRAVNA BIBLIOTEKA

Vlasnici i urednici:

Dr. I. Matijević — Dr. F. Čulinović — St. Jovanović

Izdavač i administracija:

Ž. Madžarević, štampar — Beograd, Cara Nik. II., 3.

I vanredno izdanje

ZAKON

O

sedištima i teritorijalnoj nadležnosti apelacionih sudova, o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama, o izmeni § 253 Zakona o javnim beležnicima i o zaštiti zemljoradnika sa zakonom o produženju važnosti ovoga zakona i uredba o ocenjivanju sudija.

Uredio

Dr. I. MATIJEVIĆ

Beograd 1933

ŠTAMPARIJA Ž. MADŽAREVIĆ, CARA NIKOLE II BR. 3.

Uređ
35431

PREDGOVOR

Nije nam cilj da damo iscrpan komentar uz pojedine propise objavljene u ovoj svesci, već samo, kako je to istaknuto i u programu *Nove pravne biblioteke*, otštampanom na koricama ove sveske, da olakšamo upotrebu otštampanih Zakona odnosno naređenja: dodavanjem sporednih propisa, vezivanjem pojedinih propisa koja stoje međusobno u vezi, i eventualnim dodavanjem drugih pomagala kojima se postizava istaknuta svrha.

No i pored toga, na pojedinim mestima dodata su, što ćemo i u buduće činiti, kratka objašnjenja, kako bi izdanja *Nove pravne biblioteke* bila što pristupačnija i korisnija, bar za prvo vreme, dok ne budemo u položaju, da možemo izdavati i potpune komentare uz otštampane zakone odnosno naređenja.

Dalji rad, i sam opstanak, *Nove pravne biblioteke* zavisi od razumevanja i prijema na koji će naići njena izdanja. Bude li taj prijem dobar ona neće žaliti ni rada ni troškova, da svoja izdanja u kvalitativnom pogledu još više dotera, a k tome da još više smanji cene svojim izdanjima, jer to smatra jednim od glavnih uslova, za uspeh svake, pa i pravne knjige.

Cena ovom prvom izdanju možda i nije potpuno u skladu sa programom *Nove pravne biblioteke*. No ona je opravdana, ako se ima u vidu da je ovo njeno prvo izdanje za koje ne zna na kakav će prijem ono naići.

U Beogradu, januara 1933 god.

Dr. I. M.

S A D R Ź A J:

	Str.
Predgovor	3
Sadržaj	5
I <i>Zakon o sedištima i teritorijalnoj nadležnosti Apelacionih sudova</i>	7
II <i>Zakon o izmeni Uvodnog zakona za Zakon o sudskom postupku u građanskim parnicama i Zakona o uređenju redovnih sudova</i>	19
III <i>Zakon o izmeni § 253 Zakona o javnim beležnicama</i>	31
IV <i>Zakon o zaštiti zemljoradnika s Uredbama za njihovo provođenje</i>	
1) <i>Zakon o zaštiti zemljoradnika i o stupanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju</i>	39
2) <i>Uredba za izvršenje gornjeg zakona</i>	49
3) <i>Zakon o produženju važnosti zakona pod 1)</i>	63
<i>Uredba o regulisanju isplata uloga kod novčanih zavoda</i>	71
<i>Uredba o postupku posredovanja</i>	74
V. <i>Uredba o ocenjivanju sudija i šerijatskih sudija</i>	81
<i>Dodatak (raspisi):</i>	
1) <i>Postupanje protiv Zakona o zaštiti zemljoradnika</i>	95
2) <i>Pojam zemljoradnika</i>	96
3) <i>Pojam „oporezovanog prihoda“ i „poseda“</i>	96
Registar	99

I
ZAKON
O

sedištima i teritorijalnoj nadležnosti Apelacionih
sudova.

(Objavljeno u Službenim novinama od 27. decembra 1932. god.,
br. 302 — CXIII)

Mi
ALEKSANDAR I
po milosti Božjoj i volji Narodnoj
Kralj Jugoslavije

objavljujemo svima i svakome da su
Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije

sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 g., na svome XVI redovnom
sastanku, održanom 12 decembra 1932 g. u Beogradu, i

Senat Kraljevine Jugoslavije,

sazan Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 god., na svome XII redovnom
sastanku, održanom 18 decembra 1932 g. u Beogradu,
rešili i da smo mi potvrdili i proglašujemo:

ZAKON

*o sedištima i teritorijalnoj nadležnosti Apelacionih
sudova.*

§ 1*)

Sadašnji apelacioni sudovi u Beogradu, Skoplju¹⁾
i Novom Sadu, sadašnji Banski stol u Zagrebu i sa-
dašnji Viši zemaljski sudovi u Ljubljani i Splitu pre-
tvoravaju se u apelacione sudove po Zakonu o uređenju
redovnih sudova od 18 januara 1929 godine²⁾, a zadr-
žavaju svoju sadašnju teritorijalnu nadležnost.³⁾

* *Obrazloženje:*

Po § 31 Zakona o uređenju redovnih sudova od 18 janu-
ara 1929 godine imaju se sedišta i teritorijalna nadležnost
apelacionih sudova utvrditi posebnim zakonom.

Pošto novi Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13. jula 1929. godine ima da, zajedno sa Zakonom o uređenju redovnih sudova, dobije obavezu snagu na dan 1. aprila 1933. godine, a jedan i drugi zakon se bez formiranja apelacionih sudova ne mogu uvesti u život, mora se Zakon o ustanovljenju apelacionih sudova hitno doneti.

Međutim faktično treba ustanoviti apelacione sudove samo za područje današnjeg Vrhovnog suda u Sarajevu i današnjeg Velikog suda u Podgorici, jer na ostalim područjima već postoje apelacioni sudovi, iako još sa nejednakim nazivima, naime u Beogradu, Skoplju, Novom Sadu, Zagrebu (s nazivom »Banski sto«), Ljubljani i Splitu (poslednja dva s nazivom »Viši zemaljski sud«), pa ove treba samo pretvoriti u apelacione sudove po novom Zakonu o uređenju redovnih sudova (§ 1 Zak. predloga).

Ovim zakonskim predlogom predviđa se za sada ustanovljenje apelacionog suda samo za područje današnjeg Vrhovnog suda u Sarajevu, dočim se ustanovljenje apelacionog suda za područje današnjeg Velikog suda u Podgorici ostavlja za docnije (§§ 2 i 4 zakonskog predloga), to s razloga, što na području tog suda još nije provedena nova sudska organizacija i što se za to područje kao i za područje Kasacionog suda u Beogradu zasebnim zakonskim predlogom predlaže da se za još jednu godinu odloži stupanje na snagu novog Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama.

Apelacionim sudovima ostavljaju se teritorijalne nadležnosti prema današnjim pravnim područjima, iako se one ne podudaraju sa područjima banovina. Bilo bi, bez sumnje, dobro, ako bi područja apelacionih sudova odgovarala područjima banovina, ali se ovo prilagođenje područja apelacionih sudova ne može provesti sve dotle, dok se ne provede izjednačenje pravosudnog zakonodavstva.

¹⁾ No za ove će važiti ovaj propis kada na njihovom području dobije obavezu snagu Zakon o sudskom postupku u građanskim parnicama (§ 9 st. 1; § 1 Zakona o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama).

²⁾ Prestaju, dakle, da nose dosadašnje nazive, koje su bili zadržali po § 103 Zakona o uređenju redovnih sudova. — Sadašnji sudbeni stolovi na području Banskog stola u Zagrebu i sadašnji zemaljski sudovi na područjima Apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu pretvaraju se u okružne sudove, iako to nije izrično naređeno.

³⁾ V. izmene po §§ 3 i 4 Zakonika o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 27. decembra 1932. god. — V. § 31 Zakona o uređenju redovnih sudova.

§ 2*)

(1) Pored apelacionih sudova pomenutih u § 1 ustanovljuje se još i apelacioni sud sa sedištem u Sarajevu¹⁾. Teritorijalna nadležnost ovog apelacionog suda obuhvata područje sadašnjeg Vrhovnog suda u Sarajevu.

(2) Naredenjem prvog stava ne dira se u propis § 103 stav 1²⁾ Zakona o uređenju redovnih sudova od 18. januara 1929. godine.

* Obrazloženje:

Dok se ne ustanovi jedan Kasacioni sud za celu zemlju, današnji Vrhovni sud u Sarajevu mora ostati pored novog apelacionog suda u Sarajevu kao Odeljenje Kasacionog suda u smislu § 103 Zakona o uređenju redovnih sudova. To se u stavu 2 §-a 2 ovog zakonskog predloga ističe.

Ali će se ovaj Vrhovni sud uvođenjem novog parničnog postupka i ustanovljenjem apelacionog suda za njegovo područje znatno rasteretiti. U krivičnim predmetima, u kojima danas mora da radi i kao kasacija i kao apelacija, radiće u buduću samo kao kasacija, a i po građanskim predmetima biće krug njegovog rada kao suda trećeg stepena manji nego danas, a naročito biće oslobođen usmenih rasprava, koji ga danas jako terete.

Za svršavanje poslova po novom delokrugu biće Vrhovnom sudu dovoljno 11 sudija umesto današnjih 21 sudija.

Pošto se ne bi moglo opravdati, da u jednom sudu bude više sudija nego što je faktično potrebno, i pošto se s obzirom na današnje teško stanje državnih finansija mora nastojati, da se ustanovljenje novih apelacionih sudova provede sa što manje troška, to ovaj zakonski predlog u § 3 predviđa: prvo, da se u Vrhovnom sudu neće popunjavati upražnjena mesta, dok se njegov sadašnji broj sudija ne svede na 11, uključno predsednika, a drugo da će mlade sudije Vrhovnog suda, koliko ih bude bilo preko 11, privremeno biti na radu

u novom Apelacionom sudu u Sarajevu. Razume se, da će oni zadržati svoj položaj kao kasacione sudije. Oni će se postepeno vraćati u Vrhovni sud, kad god u njemu broj sudija padne ispod 11, a njihova će se mesta u apelacionom sudu popunjavati apelacionim sudijama. Tako će se deset kasacionih sudija postepeno pretvarati u deset apelacionih sudija. Na ovaj način moći će se ustanovljenje novog apelacionog suda u Sarajevu provesti bez naročitih novih budžetskih izdataka, jer će se uštedama koje će se postići pomenutim pretvaranjem kasacionih sudija (sudija Vrhovnog suda) u apelacione sudije moći podmiriti trošak za sudje koje će biti potrebne novom apelacionom sudu preko onih deset sudija koje će dobiti umesto napuštenih mesta sudija Vrhovnog suda.

¹⁾ T. j. područje predašnje Bosne i Hercegovine, bez obzira na današnju administrativnu podelu.

²⁾ Koji glase: »Do uređenja jednog Kasacionog suda za celu zemlju sadašnji Kasacioni sud u Beogradu, Odeljenje B. beogradskog Kasacionog suda u Novom Sadu, Sto sedmorice u Zagrebu, Odeljenje B Stola sedmorice u Zagrebu, Vrhovni sud u Sarajevu i Veliki sud u Podgorici smatraće se kao odeljenja Kasacionog suda«. — To znači da Vrhovni sud do daljega naređenja zadržava svoj naziv, (v. § 5 st. 1) kao što zadržavaju svoje nazive i ostala odeljenja u Novom Sadu, Zagrebu i Podgorici.

§ 3*)

(1) Od dana kad ovaj Zakon dobije obavezu snagu¹⁾ neće se u Vrhovnom sudu u Sarajevu popunjavati upražnjena mesta sve dotle dok sadašnji broj njegovih sudija ne padne²⁾ ispod 11 sudija računajući i pretседnika.

(2) Po rangu³⁾ mlade sudije Vrhovnog suda preko broja od 11 sudija, računajući i pretседnika, biće od dana kada ovaj Zakon dobije obavezu snagu privremeno na radu u Apelacionom sudu u Sarajevu zadržavajući svoj rang i svoje prinadležnosti⁴⁾ kao kasacione sudije. Oni će se po redu svoга ranga vraćati u Vrhovni sud, kad broj njegovih sudija padne ispod

11, a na njihova mesta postavljaće se u apelacionom sudu apelacione sudije⁵⁾).

*) V. Obrazloženje kod § 2.

¹⁾ V. § 9.

²⁾ Smrću ili penzionisanjem i sl.

³⁾ Za što je merodavna odredba § 102 Č. Z.

⁴⁾ Kao i pravo na napredovanje kao kasacione sudije.

⁵⁾ Po prvobitnom projektu bila je dodata ovom članu još ova odredba: »Po istom redu će ove sudije po potrebi, a po naređenju Ministra pravde, zamenjivati sprečene sudije u Vrhovnom sudu. Po rangu najstariji od sudija Vrhovnog suda dodeljenih na rad Apelacionom sudu vršiće dužnost pretседnika apelacionog suda, dok ovaj ne bude postavljen«. — Ove odredbe nisu ozakonjene. No i pored toga pomenute sudije mogu biti upućene na rad, radi zamenjivanja sprečenog sudije, u Vrhovni sud (i pored odredbe § 53 Zak. o ured. red. sudova), jer su one i dalje vrhovne sudije »privremeno na radu u Apelacionom sudu«.

§ 4

Vršenje sudske vlasti¹⁾ Apelacionog suda za područje sadašnjeg Velikog suda u Podgorici urediće se posebnim zakonom²⁾.

¹⁾ U građanskim pravnim i krivičnim stvarima.

²⁾ Što će se izvršiti, verovatno, istom onda kada se i na tom području osnuju sreski i okružni sudovi u smislu Zakona o uređenju redovnih sudova.

§ 5*)

(1) Na području Vrhovnog suda u Sarajevu u vanparničnom postupku podrazumevajući ovde i stečajni postupak, kao i postupak u zemljišnoknjižnim stvarima, ukoliko je po postojećim propisima protiv odluka donesenih u takvom postupku pravni lek dopušten, takav pravni lek¹⁾ ide na okružni ili apelacioni sud prema tome, da li je odluka u prvom stepenu

donesena od sreskog ili okružnog suda, a protiv odluke okružnog ili apelacionog suda kao suda drugog stepena pravni lek ide na Vrhovni sud.

(2) Ukoliko nije u postojećim propisima što drugo naređeno, u predmetima iz stava 1 ima mesta pravnom leku na Vrhovni sud²⁾ onda, kad je sud drugog stepena preinačio ili ukinuo odluku suda prvog stepena³⁾, ili kada je odluka suda drugog stepena, kojom se potvrđuje odluka suda prvog stepena, u kojoj bitnoj tački u očitaj opreci sa zakonom ili sa stanjem spisa ili ako je počinjena ništavost⁴⁾.

* Obrazloženje:

Ustanovljenjem Apelacionog suda u Sarajevu omogućiće se, da se sistem na području Vrhovnog suda u Sarajevu, sistem triju instancija provede ne samo u parničnom već i vanparničnom postupku, kako to već danas vredi i na drugim područjima, gde postoje apelacioni sudovi. U tom cilju trebalo je doneti propise o odnošaju sudova u pogledu stepena kao i o tome, pod kojim će uslovima biti dopušten pravni lek na treći stepen, t. j. na Vrhovni sud kao odeljenje Kasacionog suda. Ovi se propisi predviđaju u § 5 ovog zakonskog predloga. Pri tome je trebalo naročito spomenuti i stečajni postupak kao i postupak u zemljišnoknjižnim stvarima s obzirom na to, što Stečajni zakon i Zakon o zemljišnim knjigama doduše propisuju, pod kojim je uslovima dopušten pravni lek na treći stepen, ali nemaju propisa o odnošaju sudova u pogledu stepena. Naprotiv nije trebalo naročito spomenuti izvršni (ovršni) postupak, jer po propisu § 431 Građanskog parničnog postupnika za Bosnu i Hercegovinu, koji će sa ostalim propisima toga postupnika o izvršenju i osigurim sredstvima (obezbeđenju) ostati na snazi, dok ne dobije obaveznu znagu novi jedinstveni Zakon o izvršenju i obezbeđenju imaju se i u izvršnom postupku shodno primenjivati propisi građanskog parničnog postupka, ukoliko u delu o izvršenju i osigurim sredstvima nema naročitih propisa. Razume se, da stupanjem na snagu novog Građanskog parničnog postupnika njegovi propisi i u tom pogledu zamenjuju propise Građanskog parničnog postupka za Bosnu i Hercegovinu, koji prestaju važiti (v. i čl. 3 Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom

postupku u građanskim parnicama). Prema tome će se stupanjem na snagu novog Građanskog parničnog postupnika za područje Vrhovnog suda u Sarajevu na tom području i propisi novog postupnika o odnošaju sudova u pogledu stepena (§§ 2 do 4) i o dopuštenosti pravnog leka na treći stepen (§ 622) shodno primenjivati i u izvršnom (ovršnom) postupku odnosno u postupku o osigurim sredstvima (o obezbeđenju).

¹⁾ Ukoliko nije već kod Vrhovnog suda (§ 7).

²⁾ T. zv. revizionni rekurs.

³⁾ Dakle, ne i onda kada je odluku potvrdio (Sr. § 622 Grpp.).

⁴⁾ To će se uvek morati ispitati pre upuštanja u meritorno rešavanje revizionnog rekursa.

§ 6

Svi krivični poslovi, za koje je u smislu propisa čl. 14¹⁾ Zakona o stavljanju na snagu i uvođenju u život Krivičnog zakonika, Zakonika o sudskom krivičnom postupku i Zakona o izvršivanju kazni lišenja slobode od 16 februara 1929 godine, do sada bio nadležan Vrhovni sud u Sarajevu kao apelacioni sud, prelaze danom kad ovaj zakon dobije obaveznu snagu²⁾ u nadležnost Apelacionog suda u Sarajevu.

¹⁾ Koji glasi: »⁽¹⁾ Za područje Bosne i Hercegovine rešavaće, dok se za ovo područje ne ustanovi Apelacioni sud, Vrhovni sud u Sarajevu pored predmeta, koje ovaj Zakonik o sudskom krivičnom postupku daje u nadležnost Kasacionog suda još i predmete, koje ovaj Zakonik daje u nadležnost Apelacionog suda (§§ 12, 23, 26, 34 od. 3, 108 od. 5, 110 od. 3, 129 od. 3, 134, 213 od. 2, 214 od. 1, 231 od. 3, 233, 323 od. 2, 331 od. 2, 333 od. 5, 334, 367 od. 2, 390 od. 2, 396 do 411, 418 od. 2 i 3, 430 od. 2 i 3, 432 od. 2, 436 od. 1, 447 od 1 do 3, 448, 450 od. 2, 462 i 496), izuzevši rešavanje o prigovorima protiv optužnice (§§ 204 i sled.). — ⁽²⁾ O prigovorima protiv optužnice rešavaće Okružni sud, koji će se pri tome držati propisa §§ 205 do 210 ovog Zakonika o sudskom krivičnom postupku sa izmenom da će se Okružni sud, ako nađe da je nadležan drugi Okružni sud, oglasiti nenadležnim i spise poslati na rešenje nadležnom Okružnom sudu. Protiv odluke Okružnog suda da nema mesta

optužbi i da se krivično postupanje obustavlja (§ 208), može državni tužilac, privatni tužilac i privatni učesnik kao tužilac podneti žalbu Vrhovnom sudu. Vrhovni sud držiće se pri rešenju ove žalbe propisa §§ 207, 209 i 210 ovog Zakonika o sudskom krivičnom postupku. — (3) Vrhovni sud kad postupa mesto Apelacionog suda donosi svoje odluke u veću od trojice sudija, a u ostalim slučajevima u veću od petorice sudija. — Iz reči zakona izgledalo bi, da se propis § 6 odnosi samo na cit. čl. 14 st. 1 i 3. Da je, dakle, i dalje u važnosti propis čl. 14 st. 2 (o rešavanju prigovora protiv optužnice). Međutim iz duha (intencije) kao i po prirodi propisa cit. člana 14, koji je samo prelazne važnosti (koji je trebao da važi samo dotle, dok se ne ustanovi Apelacioni sud) izlazi protivno t. j. da se cit. propis odnosi i na st. 2 čl. 14, da je, dakle, Apelacioni sud u Sarajevu nadležan i za rešavanje o prigovorima protiv optužnice u smislu §§ 204 i sled. Kp.

²⁾ t. j. od dana 1 aprila 1932 god. (§ 9 st. 1).

§ 7

Poslovi vanparničnog postupka (§ 5), koji se na dan kad ovaj zakon dobije obavezu snagu¹⁾ zateku u Vrhovnom sudu²⁾, svršiće Vrhovni sud.

¹⁾ T. j. 1 aprila 1933 god. (§ 9 st. 1).

²⁾ Oni koji mu posle toga dana stignu, makar da su od suda prvog stepena poslati pre toga roka, idu Apelacionom sudu.

§ 8*)

Ovlašćuje se Ministar pravde, da može osoblje potrebno za novi Apelacioni sud u Sarajevu¹⁾ postavljati i preko broja osoblja određenog po svim budžetskim partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za 1932/33 godinu i da može uštede po svim partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za 1932/33 i 1933/34 godinu upotrebiti za pokriće ličnih i materijalnih izdataka oko provođenja ovog zakona²⁾.

* Obrazloženje:

U § 8 ovog zakonskog predloga predviđa se potrebno ovlašćenje za Ministra pravde, da sme uštede po partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za 1932/33 godinu upotrebiti za pokriće materijalnih izdataka oko ustanovljenja novog apelacionog suda u Sarajevu. Ti troškovi biće neznatni, jer će se novi apelacioni sud smestiti u već postojeću sudsku palatu. Kako je već utvrđeno, postoji samo potreba za adaptiranjem nekoliko prostorija i za nameštajem za novi sud. Dalje se predviđa, da se uštede po partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za 1933/34 mogu upotrebiti za pokriće ličnih i materijalnih troškova oko tog novog apelacionog suda i da se za taj novi sud sme postavljati osoblje preko broja predviđenog po pomenutom budžetu. Broj tog potrebnog osoblja biće prema izloženom neznatan. Isto tako će materijalni troškovi biti srazmerno neznatni. Oni se ne mogu unapred predvideti, jer se ne može već sada utvrditi koliko će za to biti potrebno.

¹⁾ Preko broja od 11 sudija Vrhovnog suda, koji prelaze na Apelacioni sud (§ 3).

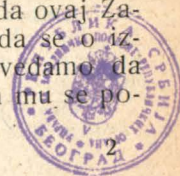
²⁾ Za pokriće materijalnih izdataka oko provođenja Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama važi § 6 Zakona o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama od 27 decembra 1932 god.

§ 9

(1) Ovaj zakon dobija obavezu snagu za svako od današnjih pravnih područja kada na dotičnom području dobije obavezu snagu Zakon o uređenju redovnih sudova od 19 januara 1929 godine¹⁾.

(2) Ministar pravde se ovlašćuje da uredbom propiše bliža naređenja potrebna za izvršenje ovog zakona²⁾.

Preporučujemo našem Ministru pravde, da ovaj Zakon obnaroduje, svima našim Ministrima da se o izvršenju njegovom štaraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

Pretsednik Ministarskog
Saveta,
Dr. M. Srškić, s. r.
(sleduju potpisi ostalih Ministara).

Br. 127532—Z—412
24 decembra 1932 god.
u Beogradu.

ALEKSANDAR, s. r.

Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Video i stavio državni pečat,
Čuvar državnog pečata,
Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

II ZAKON o

izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom
postupku u građanskim parnicama i Zakona
o uređenju redovnih sudova.

¹⁾ T. j. na područjima Stola sedmorice u Zagrebu, Odeljenja B Stola sedmorice u Zagrebu, Odeljenja B beogradskog Kasacionog suda u Novom Sadu i Vrhovnog suda u Sarajevu 1 aprila 1933 god.; na području Apelacionog suda u Beogradu 1 januara 1934 god.; a na područjima Apelacionog suda u Skoplju i Velikog suda u Podgorici kada to odredi Zakon kojim će se na tim područjima ustanoviti Sreski i Okružni sudovi.

²⁾ Ovaj Zakon objavljen je u Službenim novinama od 27 decembra 1932 god. (Službene novine br. 302—CXIII).

(Objavljeno u Službenim novinama od 30. decembra 1932. god.
br. 304—CXIV)

Mi

ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji Narodnoj

Kralj Jugoslavije

objavljujemo svima i svakome da su

Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije

sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 g., na svome XVI redovnom
sastanku, održanom 12 decembra 1932 g. u Beogradu, i

Senat Kraljevine Jugoslavije,

sazvan Ukazom od 18 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 god., na svome XII redovnom
sastanku, održanom 18 decembra 1932 g. u Beogradu,
rešili i da smo Mi potvrdili i proglašujemo:

ZAKON

*o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom po-
stupku u građanskim parnicama i Zakona o uređenju
redovnih sudova.*

§ 1*)

Stav 1 člana 1 Uvodnog zakona za Zakonik o sud-
skom postupku¹⁾ od 9 jula 1930 godine menja se i
glasi:

„(1) Zakonik o sudskom postupku u građanskim
parnicama (Građanski parnični postupak — Grpp) od
13 jula 1929 godine, ne dirajući u propise stava 2 is-
tog člana²⁾, dobija obaveznú snagu na područjima

Stola sedmorice u Zagrebu, Odeljenja B Stola sedmorice u Zagrebu, Odeljenja B Beogradskog Kasacionog suda u Novom Sadu i Vrhovnog suda u Sarajevu 1 aprila 1933 godine, na području Apelacionog suda u Beogradu 1 januara 1934 godine, a na područjima Apelacionog suda u Skoplju³⁾ i Velikog suda u Podgorici kada to odredi zakon kojim će se na tim područjima ustanoviti sreski i okružni sudovi.”

*) Obrazloženje:

Po Zakonu od 2 septembra 1931 godine o izmeni Uvodnog zakona za Zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama, Službene novine br. 202 — novi Građanski parnični postupak ima da dobije obaveznú snagu za celu državu 1 januara 1933 godine.

Međutim posebne prilike na područjima Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici zahtevaju, da se za ova područja stupanje na snagu novog Građanskog parničnog postupka odloži za još jednu godinu.

To je potrebno pre svega stoga, što su sreski sudovi, bez kojih se novi Građanski parnični postupak ne može uvesti u život, do sada ustanovljeni tek na jednom delu Kasacionog suda u Beogradu, dok na području Velikog suda u Podgorici uopšte još ne postoje. Ne bi se moglo preporučiti, da se novi Građanski parnični postupak za sada uvede na onom delu područja Kasacionog suda u Beogradu, na kojem već postoje sreski sudovi, jer je iskustvo stečeno sa novim krivičnim postupkom dokazalo, da istodobna primena dvaju raznih sudskih postupaka ima za posledicu komplikacije, od kojih trpi naročito rad viših sudova.

Drugi razlog, koji govori za takvo odlaganje je taj, što se na tom području još nije dovoljno uživio novi Krivični postupak.

Ako bi se kraj takvih prilika uveo još i novi Građanski parnični postupak, preti opasnost, da bi to moglo dovesti do poremećaja celog pravosuđa na tom području.

Što se tiče ostalih područja, nema opravdanog razloga da se stupanjem na snagu novog postupka odloži. Na područjima Viših zemaljskih sudova u Ljubljani i Splitu, Vrhovnog suda u Sarajevu i Apelacionog suda u Novom Sadu, nema uvođenju tog postupka gotovo nikakvih smetnji, jer se taj novi

postupak od postupka, koji danas važi na prva dva područja skoro nikako, a od postupka, koji danas važi na poslednja dva područja samo malo razlikuje. Za poslednja dva područja novi postupak pak će svojim načelima o prekluzijama, o nedopustivosti iznošenja novih činjenica i dokaza u drugostepenom postupku, o ograničenju usmenog raspravljanja u drugostepenom postupku čak doneti znatnih olakšica.

Što se pak tiče područja Banskog stola u Zagrebu, na ovom području postoje doduše veće poteškoće za uvođenje u život novog Građanskog parničnog postupka, jer se ovaj po svojim načelima bitno razlikuje od onog, koji danas važi na tom području. Ali ove poteškoće nisu od tolike važnosti, da bi one mogle opravdati dalje odlaganje stupanja na snagu novog postupka; to tim manje što, kako je to općenito priznato, baš za to područje postoji potreba da se sasvim nedovoljni stari postupak što pre izmeni novim postupkom.

Ali pošto se pripremne radnje potrebne za uvođenje u život novog postupka u tim krajevima ne mogu dovršiti pre 1 januara 1933 god., mora se i za ova područja predvideti kratko odlaganje stupanja na snagu tog postupka, naime do 1 aprila 1933 god. Takvo kratko odlaganje preporučuju i budžetski razlozi.

Iz napred izloženih razloga § 1 ovog zakonskog predloga predviđa da se za područja Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici za još jednu godinu odloži stupanje na snagu novog Građanskog parničnog postupka, dok u pogledu ostalih područja ima taj postupak da dobije obaveznú snagu 1 aprila 1933 godine.

¹⁾ U građanskim parnicama.

²⁾ Koji glasi: »Sedma glava Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama (§§ 164 do 174) o siromaškom pravu dobija obaveznú snagu za celu državu na dan obnarodovanja ovog Zakona«. — Pomenuti propisi su na osnovu cit. čl. 1 st. 2 u vezi sa čl. 49 st. 1 Uvodnog zakona za zakonik o sudskom postupku u građanskim parnicama dobili obaveznú snagu u celoj Kraljevini dana 9 jula 1930 god.

³⁾ I na onom delu područja na kome su već ustanovljeni sreski i okružni sudovi.

§ 2*)

Zakon o uredenju redovnih sudova od 18 januara 1929 godine menja se kako sledi:

(1) U § 11 stav 2¹⁾ na kraju iza reči: „za određeno vreme” dodaju se reči: „ali najduže za vreme od 15 dana”.

(2) § 111²⁾ menja se i glasi:

„Sukobi o nadležnosti koji nastanu između sudova koji ne pripadaju području istog odeljenja Kasacionog suda (§ 103)³⁾, na zahtev ma koga suda, rešava Kasacioni sud u veću predviđenom u § 104⁴⁾).

Ako javna bezbednost, lakoća postupka i druge naročite potrebe postupka zahtevaju da se za krivično postupanje umesto nadležnog suda odredi koji sud iste vrste drugog područja pomenutog u stavu 1⁵⁾ na zahtev apelacionog suda, u čijem se području nalazi nadležni sud⁶⁾, rešava o tome Kasacioni sud u pomenutom veću⁷⁾.

Kasacioni sud u pomenutom veću u slučajevima krivičnih dela za koja se po propisima zakona u pojedinim pravnim područjima ne može utvrditi koji je sud nadležan poveriće postupak sudu ma koga pravnog područja za koji drži da će krivični postupak najbrže, najlakše i s najmanje troškova izvršiti”.

(3) U § 117⁸⁾ na kraju dodaje se ovo:

„Dan stupanja na snagu propisa § 79⁹⁾ o službenoj haljini odrediće uredbom Ministar pravde”¹⁰⁾.

*) Obrazloženje:

Ovom prilikom se prema potrebi, koja se pokazala, predviđaju izvesne izmene i dopune Zakona o uređenju redovnih sudova, i to:

a) Propisom §-a 2 br. 1 ovog zakonskog predloga predviđa se izmena propisa § 11 stav 2 Zakona o uređenju redovnih sudova jer se pojavila hitna potreba za takvom izmenom, naime sadašnji tekst toga propisa dao je povoda shvatanju kao da su predsednici okružnih sudova ovlašćeni da po svojoj oceni naređuju zamenjivanje sudija sreskih sudova i na duže vreme, iako je zakon imao u vidu samo zamenjivanje na najkraće

vreme, da se zadovolje najhitnije potrebe. Polazeći sa ovih shvatanja neki predsednici okružnih sudova određuju poduže zamenjivanje, čak i na više meseci, često i bez naročite potrebe, ne vodeći pri tome računa o raspoloživim kreditima. Na ovaj način traže se budžetski krediti i gde to nije neophodno potrebno postaju ti krediti nedovoljni za podmirenje hitnijih potreba za koje su faktično bili odobreni. Da se tome stane na put, menja se pomenuti propis tako, da se predsednicima okružnih sudova ostavlja samo ovlašćenje da zamenjivanje mogu narediti najduže za nedelju dana. Ako bi u kojem slučaju trebalo zamenjivanje za duže vreme, predsednik okružnog suda imaće da izdejstvuje za to naređenje od nadležne starije vlasti;

b) propisom § 2 br. 2 menja i dopunjuje se § 111 Zakona o uređenju sudova u cilju, da se, prema ukazanoj potrebi, omogućujući rešavanje sukoba između sudova raznih pravnih područja po svim pravnim stvarima kao i delegovanje sudova iz drugih pravnih područja za postupak po krivičnim stvarima;

c) propis § 2 br. 3 ovog zakonskog predloga, odnosno izmenom § 117 Zakona o uređenju redovnih sudova predviđa da se odloži stupanje na snagu propisa § 79 Zakona o uređenju redovnih sudova o službenoj haljini, jer današnje prilike ne dopuštaju da se troši na ustanove, koje nisu neophodno potrebne.

¹⁾ Koji glasi: »Ako u sreskom sudu nema sudije koji bi zamenio sprečenog sreskog sudiju, predsednik nadležnog Okružnog suda naređuje, koji će sudija toga Okružnog suda ili susednog Sreskog suda iz područja istog Okružnog suda zameniti sprečenog sudiju, bilo za određeno vreme, bilo za pojedini slučaj».

²⁾ Koji glasi: »(1) Sukobe o nadležnosti, koji nastanu između sudova raznih pravnih područja u slučajevima predviđenim u §§ 108 i 109 na zahtev ma koga suda, rešava Kasacioni sud (§ 104). — (2) Kasacioni sud može u slučajevima krivičnih dela za koje se po propisima Zakona u pojedinim pravnim područjima ne može utvrditi koji je sud nadležan, poveriti postupak sudu ma koga pravnog područja za koji drži da će krivični postupak najbrže, najlakše i s najmanje troškova izvršiti.«

³⁾ Koji glasi: »Sukobe o nadležnosti po tač 1 § 48, između građanskih, upravnih i vojnih vlasti i sudova ili između Upravnih i redovnih sudova istog područja rešava odeljenje Kasacionog suda nadležno za to područje u veću od pet sudija.

Takve sukobe između vlasti i sudova raznog područja rešava veće sastavljeno od šestorice sudija današnjih odeljenja Kasacionog suda. Veće zasiedava u sedištu Kasacionog suda u Beogradu. Svako odeljenje bira u opštoj sednici po jednog člana i jednog zamenika za ovo veće. Veću predsedava po rangu najstariji član. On sastavlja veće, kad god zatreba, pismenom naredbom. Veće donosi svoje odluke većinom glasova; pri jednakoj подели glasova smatraće se da je većina na onoj strani gde je glasao predsedavajući.»

4) Koji glasi: »Do uređenja jednog Kasacionog suda za celu zemlju, sadašnji Kasacioni sud u Beogradu, Odeljenje B beogradskog Kasacionog suda u Novom Sadu, Sto sedmorice u Zagrebu, Odeljenje B Stola sedmorice u Zagrebu, Vrhovni sud u Sarajevu i Veliki sud u Podgorici smatraće se kao odeljenje Kasacionog suda«.

5) Za isto pravno područje merodavan je propis §-a 23 Kp.

6) Kod kojega se stvar nalazi.

7) Ovo je rešenje obavezno za oba suda i stranke.

8) Koji glasi: »Naredenja §§ 103 do 116 ovoga zakona stupaju u život i dobijaju obavezu snagu kad se ovaj zakon obnaroduje u »Službenim novinama«, a ostala naredenja na dan kad dobiju obavezu snagu Zakoni o građanskom i krivičnom sudskom postupku; a ako oba dva zakona ne bi istovremeno stupili na snagu onda kad poslednji od njih dobije obavezu snagu. Od toga dana prestaju važiti svi pravni propisi po predmetu ovog zakona«.

9) Koji glasi: »(1) Sudije, državni tužioci i počasne sudije nose službenu haljinu pri polaganju svoje zakletve kao i na svima raspravama i pretresima u građanskim i krivičnim predmetima pred sudećim sudom u sudnici. — (2) Službene haljine nabavljaju se o državnom trošku. Njihov oblik propisuje Ministar pravde«. — V. § 58 Sp. i čl. 9 Uvodne Uredbe za Sp.

10) To važi nesumnjivo i za službenu haljinu advokata i advokatskih pripravnika po § 117 Zakona o advokatima od 17 marta 1929 god. (Služb. nov. br. 65—XXVIII) koji glasi: »(1) Advokati i advokatski pripravnici noseće službenu haljinu zastupajući stranke pred sudom u svim onim slučajevima u kojima nose službenu haljinu i sudije (§ 79 Zakona o uređenju redovnih sudova za Kraljevinu Jugoslaviju). — (2) Oblik službenih haljina za advokate i advokatske pripravnike propisuje Ministar pravde«.

§ 3

Ustanovljuje se¹⁾ Okružni sud sa sedištem na Sušaku, koji će obuhvatiti područja današnjih Sreskih sudova u Sušaku, Bakru, Čabru, Delnicama, Crikvenici, Novom, Senju, Kastvu, Krku, Rabu i Pagu. Celo ovo područje potpašće pod nadležnost Apelacionog suda u Zagrebu²⁾.

¹⁾ Sa 1 aprila 1933 god. (§ 7 st. 1).

²⁾ Poblize propise o prenosu poslova na novo ustanovljeni okružni sud u Sušaku izdaće nesumnjivo Ministar pravde na osnovu ovlašćenja u § 7 st. 2. — Okružni sud na Sušaku i Apelacioni sud u Zagrebu moraće, ako nisu u pitanju već izjednačeni propisi, ukoliko se radi o područjima koji su do sada potpadali pod Viši zemaljski sud u Splitu, i dalje primenjivati propise, naročito one materijalne prirode, koji važe na području Apelacionog suda u Splitu.

§ 4

Ukida se¹⁾ ekspozitura Somborskog Okružnog suda u Čakovcu, a proširuje se nadležnost Okružnog suda u Varaždinu na dosadašnje područje ove ekspoziture, time se ovo sudsko područje izdvaja iz područja Apelacionog suda u Novom Sadu i pripaja području Apelacionog suda u Zagrebu²⁾.

*) Obrazloženje:

§-om 3 ovog zakonskog predloga predviđa se ukidanje ekspoziture somborskog Okružnog suda u Čakovcu i pripojenje njegovog područja Okružnom sudu u Varaždinu.

Ova mera je potrebna ne samo u interesu štednje nego i u interesu pravilnog otpravljanja sudskih poslova na tom području.

Stavljanjem na snagu novog Građanskog parničnog postupka na području Banskog stola u Zagrebu i Apelacionog suda u Novom Sadu otklonjena je smetnja, koja je do sada postojala takvom pripojenju.

¹⁾ Sa 1 aprila 1933 god. (v. § 7 st. 1).

²⁾ I za ovo vredi navedeno u prim. 3 kod § 3. — I dalje ostaju u važnosti partikularni propisi, koji važe na tom području, ukoliko nisu dokinuti izjednačenim zakonima, i dok se ne izjednače, te će se oni i dalje morati primjenjivati i kod suda u Čakovcu.

§ 5

Za vreme od dve godine od dana obnarodovanja ovoga zakona¹⁾ mogu se sudijski pripravnici postavljati za sudije sreskih sudova²⁾ odmah po položenom sudijskom ispitu³⁾.

* Obrazloženje:

»Po čl. 3 Zakona o sudijama redovnih sudova od 8 januara 1929 god. za sudiju sreskog suda može biti postavljen onaj koji je proveo, posle sudijskog ispita, najmanje još godinu dana u sudu.

Pošto je u interesu uspešnog provođenja novog postupka potrebno, da se dobije što veći broj mladih sudija, naročito, zato što će se starije sudije, teže uživiti u novi postupak, bilo je već čl. 48 Uvodnog zakona za Zakon o sudskom postupku u građanskim parnicama predviđeno, da se za prve dve godine od dana obnarodovanja toga zakona mogu sudijski pripravnici postavljati za sudije sreskih sudova odmah po položenom ispitu. Taj rok je već istekao.

Računalo se je u ono doba time, da će u ovom roku novi Građanski parnični postupak biti uveden u život u celoj zemlji.

Međutim posebne prilike zahtevale su jedno odlaganje stupanja na snagu ovog postupka za celu državu, i ponovno odlaganje stupanja na snagu tog postupka za područja Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici, što se predviđa ovim zakonskim predlogom.

S obzirom na to, postoji potreba, da se ponovno dade pomenuta olakšica za postizavanje mesta sudije kod sreskih sudova, i to barem još za vreme od dve godine.

To se predviđa §-om 4 ovog zakonskog predloga.

¹⁾ T.j. od 30 decembra 1932 god. (kao dana obnarodovanja).

²⁾ To nesumnjivo važi samo za područja, na kojima ima da stupi na snagu Zakon o sudskom postupku u građanskim parnicama sa 1 aprila 1933 god. (§ 1), jer je ona doneta samo »u

interesu uspešnog provođenja novog postupka« (v. Obrazloženje). — Ona će važiti i za ostala pravna područja, za koja se postupak uvede pre izmaka gornjeg roka t. j. pre 31 decembra 1935 god.

³⁾ To je izuzetak od čl. 3 st. 1 Zakona o sudijama od 8 januara 1929 god. (Služb. nov. br. 9—IV). — Za sudiju okružnog suda moći će biti postavljeni samo kada navrše dve godine od polaganja sudijskog ispita. No oni mogu biti upućeni da vrše sudijsku dužnost kod okružnog suda na osnovu § 22 st. 1 Zakona o uređenju redovnih sudova.

§ 6

Ovlašćuje se Ministar pravde, da može uštede po svim¹⁾ partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za 1932/33 godinu upotrebiti za pokriće materijalnih izdataka oko provođenja ovog Zakona²⁾.

* Obrazloženje:

»Uvođenje u život novog Građanskog parničnog postupka zahteva izvesne vanredne izdatke, kao što su: izdaci za izdavanje novog Sudskog poslovnika, knjige formulara, za štampanje samih formulara, s kojim treba sudove snabdevati, i najposle za snabdevanje sudova sa komentarima o novom postupku. Ti izdaci biće srazmerno neznatni. Verovatno neće preći sumu od 300.000 dinara. Pošto se ova potreba ne može podmiriti iz odnosnih partija, jer one nisu dovoljne ni za podmirenje redovnih potreba, daje se § 5 Zakonskog predloga Ministru pravde ovlašćenje, da za podmirenje ovih vanrednih potreba može upotrebiti uštede po svim partijama budžeta rashoda Ministarstva pravde za godinu 1932/33. Uvođenje u život novog postupka će ne samo predstavljati veliki korak u izjednačenju zakonodavstva, već će biti od koristi i za državnu kasu jer će povećati prihode od taksa.

¹⁾ Sr. § 8 Zakona o apelacionim sudovima.

²⁾ Dakle, za potrebne obrasce, za nabavku raznih knjiga i sl.

§ 7

(1) Ovaj zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a, izuzev propisa §§ 3 i 4, dobija obavezu snagu kad

se obnaroduje u Službenim novinama¹⁾; propisi §§ 3 i 4 dobijaju obaveznu snagu 1 aprila 1933 godine²⁾.

(2) Ministar pravde se ovlašćuje da izda uredbe potrebne za izvršenje ovog zakona³⁾.

Preporučujemo našem Ministru pravde da ovaj Zakon obnaroduje, svima našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

27 decembra 1932 god.

u Beogradu

Br. 127533 — Z — 411

Ministar pravde,

Bož. Ž. Maksimović, s. r.

ALEKSANDAR, s. r.

Video i stavio državni pečat,

Čuvar državnog pečata,

Ministar pravde,

Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Pretsednik Ministarskog
Saveta,

Dr. M. Srškić, s. r.

(sleduju potpisi ostalih Ministara).

¹⁾ Obnarodovan je dana 30 decembra 1932 god. (Službene nov. br. 304—CXIV).

²⁾ V. prim. 1 kod § 4.

³⁾ V. naročito prim. 3 kod § 3 i prim. 2 kod § 4.

III ZAKON

o izmeni § 253 Zakona o javnim beležnicima

(Objavljeno u Službenim novinama od 30. decembra 1932. god.,
br. 304—CXIV).

Mi

ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji Narodnoj

Kralj Jugoslavije

objavljujemo svima i svakome da su

Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije

sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 g., na svome XVI redovnom
sastanku, održanom 12 decembra 1932 g. u Beogradu, i

Senat Kraljevine Jugoslavije,

sazvan Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan
saziv za 20 oktobra 1932 god., na svome XII redovnom
sastanku, održanom 18 decembra 1932 g. u Beogradu,
rešili i da smo Mi povrdili i proglašujemo:

ZAKON

o izmeni § 253 Zakona o javnim beležnicima.

Čl. 1*)

Propis § 253 stav 1^a) Zakona o javnim beležnicima
od 11 septembra 1930 god. kojim je naređeno da Za-
kon o javnim beležnicima dobije obaveznu snagu i
za područje Vrhovnog suda u Sarajevu, stavlja se van
snage. Dan kada će taj Zakon dobiti obaveznu snagu
i za to područje odrediće Ministar pravde uredbom
po odobrenju Ministarskog saveta^a).

*) *Obrazloženje:*

»Po propisu § 253 Zakona o javnim beležnicima od 11 sep-
tembra 1930 godine, taj zakon je na pravnom području Vr-

hovnog suda u Sarajevu dobio obaveznú snagu 26 novembra 1930 godine.

Po § 250 stav 2 toga zakona trebalo je na tom području već izvršiti popunjavanje javnobeležničkih mesta, ali to do danas nije učinjeno.

Današnje teško ekonomsko stanje naroda ne dozvoljava da se ustanova javnog beležništva uvede u život i na onim pravnim područjima na kojima je do sada nije bilo, dakle ni na području Vrhovnog suda u Sarajevu, jer to bi značilo nametnuti narodu novi teret. Zato treba odložiti uvođenje ove, inače korisne ustanove na tom području dok se ekonomske prilike ne poprave. Stoga se predviđa u ovom zakonskom predlogu da će se uredbom odrediti dan kada bi se ova ustanova uvela u život na pomenutom području. Na isti način određen je dan uvođenja u život javnog beležništva za područja Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici.

1) Koji glasi: »Ovaj Zakon stupa u život kada bude obnarodovan u Službenim novinama, a obaveznú snagu dobija u područjima Apelacionih sudova u Beogradu i Skoplju i Velikog suda u Podgorici kada to Ministar pravde odredi Uredbom izdanom u saglasnosti sa predsednikom Ministarskog saveta, a u ostalim područjima po isteku dva meseca posle obnarodovanja«.

2) Izmenjeno s obzirom na § 2 tač. 2 st. 2 Zakona o ukidanju, izmeni i dopuni zakonskih propisa koji se odnosi na Vrhovnu državnu upravu od 3 decembra 1931 god. (Služb. nov. br. 285 — XCIII).

Čl. 2*)

Svi ugovori i pravna dela navedena u § 52¹⁾ Zakona o javnim beležnicima sklopljeni²⁾ odnosno učinjena na području Vrhovnog suda u Sarajevu posle 26 novembra 1930 godine³⁾ smatraju se valjanim iako nisu sklopljeni, odnosno učinjeni u obliku javnobeležničkog akta, ako inače odgovaraju propisima, koji su važili na tom području do stupanja na snagu Zakona o javnim beležnicima³⁾.

*) Obrazloženje:

»Po § 52 Zakona od 24 novembra 1930 godine trebalo je sve ugovore i pravna dela navedena u tom paragrafu sklapati od-

nosno sačinjavati u formi javnobeležničkog akta. Ali u praksi, kako je to Ministarstvu pravde poznato, ti su se ugovori i pravna dela na području Vrhovnog suda u Sarajevu sklapali odnosno sačinjavali kao i pre Zakona o javnim beležnicima po dotadašnjim propisima t. j. bez javnobeležničkog akta, to prvo s razloga što nije bilo javnih beležnika, a drugo s razloga što mnogi nisu bili upućeni da su propisi § 52 Zakona o javnim beležnicima dobili obaveznú snagu. Po strogoj tumačenju zakona svi ti ugovori i pravna dela bili bi nevaljani. Pošto bi to izazvalo veliki poremećaj u pravnim odnosima i prouzrokovalo velike štete narodu, trebalo je jednom izrečnom odredbom oglasiti navedene ugovore i pravna dela za pravnovaljane«.

1) Koji glasi: »(1) Javnobeležnički akt potreban je za valjanost sledećih ugovora i pravnih dela: 1) za bračne imovinske ugovore u smislu građanskog prava; 2) za ugovore sklopljene između bračnih drugova: o kupnji, promeni, renti i zajmu kao i za priznanje duga što ga jedan bračni drug učini drugome; 3) za potvrde o prijemu miraza, bilo da su izdane ženi ili kojem drugom licu; 4) za ugovore o darivanju bez prave predaje; 5) za sve isprave o pravnim poslovima među živima, koje lično preduzimaju gluvi, koji ne znaju čitati, ili nemi koji ne znaju pisati. Ovim propisima ne dira se u propise § 99 Meničnog zakona i § 23 br. 17 Čekovnog zakona. — (2) Javnobeležnički akt potreban je i za valjanost ugovora o odricanju prava na nasledstvo i ugovora o kupnji nasledstva, ako ti ugovori nisu uzeti u sudski zapisnik. — (3) Naređenjima prvog i drugog stava ne dira se u postojeće zakonske propise, kojima se inače za valjanost pravnog posla traži da ispravu o njima sastavi sud ili javni beležnik«.

2) Kao dana kada je Zakon o javnim beležnicima dobio na tom području obaveznú snagu (§ 253 st. 1 — v. u prim. 1 kod čl. 1).

3) Po kojima su se i pre stupanja na snagu Zakona o javnim beležnicima sklapali takvi poslovi.

Čl. 3

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a obaveznú snagu dobija kada se obnaroduje u Službenim novinama¹⁾.

Preporučujemo našem Ministru pravde da ovaj Za-

kon obnaroduje, svima Našim Ministrima, da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo, da po njemu postupaju, a svima i svakome, da mu se pokoravaju.

Br. 127534 — Z — 314
od 27 decembra 1932 god.
u Beogradu.

Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Video i stavio državni pečat,
Čuvar državnog pečata,
Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

ALEKSANDAR, s. r.

Pretsednik Ministarskog
Saveta,
Dr. M. Srškić, s. r.
(sleduju potpisi ostalih Ministara).

IV ZAKONI O

zaštiti zemljoradnika s Uredbama za njihovo
sprovođenje

¹⁾ Obnarodovan u Službenim novinama od 30 decembra 1932 god. br. 304 — CXIV.

(Zakon o zaštiti zemljoradnika proglašen je u Službenim novinama od 19. aprila 1932. god., br. 91—XL; Uredba za izvršenje toga zakona u Služb. nov. od 11. juna 1932. god., a Zakon o produženju važnosti gornjeg zakona u Služb. nov. od 20. decembra 1932. god., br. 295—CX).

Mi
ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji Narodnoj
Kralj Jugoslavije

objavljujemo svima i svakome da su:

Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije

sazvana Ukazom od 23 septembra 1931 g. u vanredan saziv za 7 decembar 1931 g., na svome XXXIX redovnom sastanku, održanom 12 aprila 1932 g. u Beogradu, i

Senat Kraljevine Jugoslavije,

sazvan Ukazom od 28 novembra 1931 god. u vanredan saziv za 11 januar 1932 god., na svome XXVI redovnom sastanku, održanom 15 aprila 1932 god. u Beogradu, rešili i da smo Mi potvrdili i proglašujemo:

ZAKON

o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju.*)

§ 1.

1) Od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznu snagu odlažu se¹⁾ sve javne prinudne prodaje (ovršne dražbe)²⁾ pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika,³⁾ koje su u toku, a nove se prodaje takvog imanja ne mogu dozvoliti. Ovo važi dotle, dok se ne donese

*) *Skraćenja:* Ur. = Uredba za izvršenje ovog Zakona od 5 juna 1932 god.; n. Zak. = Zakon o produženju važnosti ovog Zakona od 19 decembra 1932 god. (koji su također otšampani u ovoj knjižici); o. g. z. = austr. Opšti građanski zakonik.

Zakon o konvertiranju zemljoradničkih dugova, ali najdalje do proteka (6) šest meseci od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznú snagu.⁴⁾ Obustavljaju se⁵⁾ za isto vreme sve prinudne uprave (sekvestracije) kao i oduzimanja pokretnih stvari (transferacije)⁶⁾ provedene u cilju izvršenja, odnosno obezbeđenja.

2) Naredenja stava 1 važe i za sva lica koja su kao jemci ili kao solidarni dužnici obavezani za dug zemljoradnika.⁷⁾

⁴⁾ Rešenje donosi sud odnosno izvršna vlast: § 7.

⁵⁾ Podrazumevajući i prodaju iz slobodne ruke, kao i preuzimanje predmeta izvršenja (čl. 1 st. 2 Ur.). — Uknjižba prinudnog prava zaloga, predbeležba zal. prava i plenidba mogu se dozvoliti (čl. 1 st. 3 Ur.). — Nastavak obustavljene prinudne prodaje: čl. 2 st. 2 n. Zak.

⁶⁾ Pojam zemljoradnika: § 6.

⁷⁾ Zakonom od 19 oktobra 1932 god. njegova važnost bila je produžena do 20 decembra 1932 god. (v. prim. 3 kod čl. 1 n. Zak.).

⁸⁾ V. § 105 Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 god.

⁹⁾ V. čl. 1 st. 3 Ur. i § 43 Zak. o izv. i obezbe.

¹⁰⁾ Ne i onda ako je zemljoradnik postao dužnik usled asigurnacije (uputstva. — V. čl. 1 st. 4 Ur.). — Tražbine izuzete od ovog propisa: čl. 1 st. 2 n. Zak.

§ 2.

1) Prinudne javne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog ili nepokretnog imanja zemljoradnika izvršene posle dana, kada je predlog Zakona o zaštiti zemljoradnika podnesen Narodnom Pretstavništvu (19 marta 1932 godine),¹⁾ nište se, ako je kupac sam tražilac izvršenja (ovrhovoditelj), ili ovome u srodstvu ili tazbini do drugog stepena, ili njegov zastupnik (punoćnik).²⁾

2) Kupac je dužan vratiti³⁾ kupljene pokretne stvari ili nepokretnosti zemljoradniku,⁴⁾ kad mu zemljo-

radnik vrati kupovnu cenu⁵⁾ sa 6% godišnjih kamata od dana kad je kupac cenu položio.⁶⁾ Ako kupcu nije više moguće vratiti ove stvari, zato što su prešle u treće ruke ili iz koga drugog razloga⁷⁾ dužan je nadoknaditi zemljoradniku pravu vrednost⁸⁾ koju su ove stvari imale na dan izvršene javne prodaje, a zemljoradnik ima mu i u ovom slučaju istovremeno vratiti kupovnu cenu sa 6% godišnje kamate od dana kad je kupac cenu položio.⁹⁾ Ovaj povraćaj može se tražiti najdalje u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Isto tako je kupac dužan naknaditi štetu koju bi pretrpeo izvršenik zemljoradnik usled toga, što mu kupac može vratiti stvar samo sa teretom ili u pogoršanom stanju.

3) Za povraćaj nepokretnosti u ponovnu svojinu zemljoradnika ne plaća se prenosna taksa.

4) Za sporove o povraćaju stvari ili o naknadi štete po prednjim stavovima nadležan je izvršni sud, a na području na kojem izvršenje spada u nadležnost opštih upravnih vlasti, nadležan je onaj sreski odnosno prvostepeni (okružni) sud, u čijem je području izvršenje provedeno.

¹⁾ A do dana stupanja na snagu ovoga Zakona (čl. 3 Ur.).

²⁾ Ako kupac nije jedno od ovde taksativno navedenih lica, javna prodaja je pravnovaljana.

³⁾ Na tužbu dužnika (izvršenika) zemljoradnika (čl. 3 Ur.). — V. i st. 4 ovoga §-a.

⁴⁾ Ili ko drugi za njega (u njegovo ime).

⁵⁾ Postignutu na prinudnoj prodaji.

⁶⁾ Bez obzira da li je istu položio pravovremeno ili sa zadoćenjem t. j. ne od dana kada ju je morao položiti.

⁷⁾ Jer su propale, ukradene i sl.

⁸⁾ Procenjenu vrednost (naknada štete u pravom smislu. — V. § 1323 o. g. z.).

⁹⁾ Ove sume će se međusobno prebiti (kompenzirati).

§ 3.

1) Zemljoradnik je dužan da plati na tražbinu, čija je prinudna naplata po propisima § 1. odložena, kamate od 6% godišnje,¹⁾ i to od dana tužbe, osim ako je presudom, poravnanjem ili kakvim drugim osnovom (izvršnim naslovom) utvrđena niža kamata.

2) Ako poverilac (verovnik) svojevolično odobri dužniku zemljoradniku odlaganje plaćanja²⁾ tražbine, koja je dospela, i to pre podnesene tužbe radi njezine naplate ili pošto odustane od već pokrenute parnice bez traženja ikakvih parničkih troškova, može ugovoriti kamate najviše do 10%³⁾ na godinu, bez obzira na visinu ranije ugovorene kamate.

3) U maksimalni iznos godišnje kamate imaju se uračunati i sva sporedna plaćanja ili davanja na koja se dužnik obavezao pored kamate, kao što su — provizije konvencionalne kazne, troškovi i slično.³⁾

4) Ugovor o kamati ništavan je, ukoliko uglavljenе kamate prelaze ovim paragrafom dopuštenu maksimalnu stopu. Kamate preko stope dopuštene ovim paragrafom ne smeju se dosuđivati ni obezbeđivati ni izvršenjem naplaćivati, pa ma bile utvrđene pravosnažnom presudom ili kakvim drugim osnovom (izvršnim naslovom).⁴⁾

¹⁾ V. čl. 2 st. 1 n. Zak.

²⁾ Stvarno bez obzira na oblik odlaganja (čl. 4 Ur.).

³⁾ T. j. sve to skupa sa kamatom ne sme iznositi više od 6% odnosno 10% na godinu. — V. raspis br. 55015 u »Dodatku« (na str. 95).

⁴⁾ Na to se mora piziti po službenoj dužnosti. — V. dopunu u zakonu u prim. 3 na str. 65.

§ 4.

1) Stavljaju se na snagu za celu državu¹⁾ propisi §§ 65 stav 1 i 2,²⁾ 69,³⁾ 119, 133, 134, 148⁴⁾, 165 stav 5,

209⁵⁾ i 230⁶⁾ Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 godine, »Službene novine« broj 165—LXII, a za područje Vrhovnog suda u Sarajevu, Banskog stola u Zagrebu i Apelacionog suda u Novom Sadu i propisi § 113 istog Zakona.⁷⁾ Ovim se ne dira u važnost propisa §§ 1 i 2 ovog Zakona.

2) Gde se u propisima navedenim u 1 stavu ovoga paragrafa spominje sud, ima se na području Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici podrazumevati izvršna vlast, a u koliko se ovi propisi pozivaju na propise Zakona o izvršenju i obezbeđenju, koji nisu stavljeni na snagu ovim Zakonom, imaju se podrazumevati odnosni propisi građanskih parničnih postupnika odnosno zakona o izvršenju koji danas važe u pojedinim područjima Kraljevine u koliko odgovarajućih propisa ima u ovim zakonima.⁸⁾

3) Propisi §§ 486 i 487 Zakona o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju primenjivaće se i nadalje, ukoliko nisu u protivnosti sa propisima spomenutim u 1 stavu.⁹⁾

4) Propisi prednjih stavova primenjivaće se i na izvršenja, koja su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona već u toku,¹⁰⁾ ukoliko prinudna javna prodaja (ovršna dražba) još nije pravnosnažno provedena.¹¹⁾

¹⁾ Ne samo za zemljoradnike, već i za svakog protiv koga se vodi izvršenje (čl. 7 Ur.).

²⁾ Cilj: da se troškovi izvršenja svedu na pravu meru (čl. 8 Ur.).

³⁾ Prinudno založno pravo može se dozvoliti i radi naplate tražbina ispod 1000 din. (v. čl. 9 Ur.).

⁴⁾ O ponavljanju dražbenog postupka u pogledu poljoprivrednih imanja, ako na prvom dražbenom ročištu nije postignuta najniža prihvatljiva ponuda (v. čl. 11 st. 2 Ur.).

⁵⁾ Time su zamenjeni propisi dosadašnjih Zakona o izuzimanju izvesnih pokretnih stvari od izvršenja (čl. 10 Ur.).

⁶⁾ V. čl. 11 st. 1 i 3 Ur.

⁷⁾ U ostalim područjima važe dosadašnji zakonski propisi (čl. 13 st. 1 Ur.). — Na osnovu ovog propisa izdata je *Uredba o postavljanju i izboru veštaka za procenjivanje zemljišta, o njihovom nagrađivanju i o postupku pri procenjivanju* od 24 juna 1932 god. (Služb. nov. br. 153 — LXX).

⁸⁾ Ukoliko takvih propisa nema u nekim od sadašnjih Zakona, neće se u dotičnom području primenjivati ona naređenja Zakona o izvršenju i obezbeđenju stavljena na snagu, kojim su osnovica propisi koji sada nedostaju (čl. 11 st. 5 Ur.).

⁹⁾ Dakle, s izmenama navedenim u čl. 1 st. 4 Ur.

¹⁰⁾ V. čl. 14 Ur.

¹¹⁾ Objavljivanje dražbenih proglaša: čl. 12.

§ 5.

Ako koji novčani zavod za vreme trajanja odlaganja iz § 1 dođe u teškoću plaćanja usled poremećenja kreditnih odnosa izazvanih bilo opštom kreditnom krizom bilo neobičnim i prekomernim dizanjem uloga, a prema bilansu u to vreme bude aktiva veća od pasive, moći će Ministarski savet po traženju samoga toga zavoda na predlog Ministra trgovine i industrije doneti za svaki takav slučaj uredbu sa zakonskom snagom, kojom će se predvideti rokovi isplate uloga i drugih potraživanja kao i sve druge mere, pa i o reorganizaciji zavoda, potrebne za njegov redovan rad i za bezbednost ulagača i ostalih verovnika. U tom cilju može Ministar trgovine i industrije takav novčani zavod i njegovo celo poslovanje staviti pod stalni nadzor svoga komesara.¹⁾

¹⁾ V. Uredbu o regulisanju isplata uloga kod pojedinih novčanih zavoda (otštampanu u ovoj svesci).

§ 6.

1) Zemljoradnikom u smislu ovog Zakona smatra se svako lice, koje obrađuje zemlju samo ili sa članovima svoje porodice¹⁾ i čiji oporezovani prihod^{1-a)} pro-

izlazi pretežno iz poljoprivrede,²⁾ ako njegov posed^{2-a)} ne prelazi površinu od 75 hektara ziratne (obrađive) zemlje (oranice, voćnjaci, vinogradi, livade, izuzev pašnjaka), odnosno kod porodične zadruge³⁾ 150 hektara ziratne (obrađive) zemlje.⁴⁾

2) Za zemljoradnike u smislu propisa stava 1 smatraće se i lica, koja zbog bolesti ili nemanja dovoljno radne snage svoje i svoje porodice ili iz drugih neotklonivih smetnja moraju pomoću drugih lica obrađivati svoju zemlju, dalje maloletna deca zemljoradnika za trajanja njihove maloletnosti kao i zaostavštine (mase) iza zemljoradnika, dok ne budu predate (uručene) naslednicima.⁵⁾

3) Uverenje o činjenicama iz stava 1 i 2 ovoga paragrafa izdaju opštinske vlasti (opštinski sud, opštinsko poglavarstvo)⁶⁾ na zahtev dužnika - zemljoradnika ili na zahtev izvršne vlasti,⁷⁾ s tim, da ova uverenja imaju biti potvrđena od sreskog načelstva, osim ako su takva uverenja izdala gradska načelstva kao prvostepene upravne vlasti (§ 19, stav 2 tač. br. 1 Zakona o unutarnjoj upravi.)

¹⁾ Izuzeci: čl. 5 st. 2 Ur. — V. i čl. 5 st. 1.

^{1a)} V. raspis Min. pravde br. 3834 (na str. 97).

²⁾ Ne samo zemljoradnje, nego i stočarstva, vinogradarstva, voćarstva, vrtlarstva, kao i druge vrste poljoprivrede, ako je dotičnom licu poljoprivreda glavno zanimanje (čl. 5 st. 4 Ur.).

^{2a)} V. raspis cit. u prim. ^{1a}.

³⁾ Pojam zadruge: čl. 5 st. 5 Ur.

⁴⁾ Podrazumevajući pod tim oranice, voćnjake, vinograde i livade, ali ne i pašnjake (čl. 5 st. 5 Ur.).

⁵⁾ V. čl. 5 st. 2 Ur.

⁶⁾ Postupajući najhitnije (čl. 6 Ur.).

⁷⁾ Koja će to tražiti po službenoj dužnosti, ako to smatra potrebnim. Dok ne dobije uverenje odnosno izveštaj obustaviće dalji postupak (čl. 2 st. 2 Ur.).

§ 7.

Rešenje o odlaganju po propisu § 1 donosi sud (izvršna vlast) po službenoj dužnosti ili na zahtev dužnika, ako sudu nije poznato, da je dužnik zemljoradnik.¹⁾ U ovom drugom slučaju sud (izvršna vlast) tražiće po službenoj dužnosti uverenje iz § 6. Do donošenja pravnosnažnog rešenja o odlaganju iz § 1 obustavlja se izvršni postupak.²⁾

¹⁾ Traženje uverenja odnosno izveštaja: čl. 2 st. 2 i 3 Ur.

²⁾ V. čl. 2 st. 1.

§ 8.

1) Propisi ovog zakona neće se primenjivati na tražbine Narodne banke, Državne hipotekarne banke i Privilegovane agrarne banke.

2) Propisi ovog Zakona, izuzev propisa iz § 4, neće se primenjivati ni na tražbine države, u koliko provodi izvršenje na osnovu građanskih parničnih (izvršnih) zakona, na tražbine samoupravnih tela i njihovih štedionica, zadružnih organizacija koje su osnovane i rade po postojećim zakonima o zadrugama, dalje na tražbine izdržavanja (alimentacije) koje nekom licu pripadaju protiv dužnika na osnovu dužnikove dužnosti izdržavanja, na tražbine koje proističu iz krivičnog dela kao ni na tražbine koje su postale posle stupanja na snagu ovoga Zakona. Kao takove se ne smatraju tražbine iz § 3 stava 2.¹⁾

¹⁾ V. čl. 15 st. 1 Ur. — Čl. 1 n. Zak. važnost ovoga propisa nije produžena. Po čl. 7 n. Zak. od propisa toga Zakona izuzeta je samo Narodna banka.

§ 9.

1) Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a dobija izuzev propisa § 4, obavezu snagu kad se

obnaroduje u »Službenim novinama«.¹⁾ Propisi § 4 dobijaju obavezu snagu po proteku 15 dana od dana obnarodovanja ovog Zakona.²⁾

2) Ovlašćuje se Ministar pravde da izda uredbu i upustva potrebna za izvršenje ovog Zakona i to u koliko ova zasecaju u nadležnost drugih ministara u sporazumu s njima, a naročito da propiše bliže odredbe o tome, ko se ima smatrati zemljoradnikom i da odredi pojam porodične zadruge u smislu § 6.³⁾

Preporučujemo Našem Ministru pravde da ovaj Zakon obnaroduje, svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

19 aprila 1932 god.
u Beogradu

ALEKSANDAR, s. r.

Zastupnik
Ministra trgovine i industrije
i Ministar poljoprivrede,
Juraj Demetrović, s. r.

Video i stavio Državni pečat,
Čuvar Državnog pečata,
Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar unutr. poslova,
Dr. V. Marinković, s. r.
(Sleduju potpisi ostalih Ministara)

¹⁾ Obnarodovan u Službenim novinama od 20 aprila 1932 god. br. 91 — XL).

²⁾ T. j. sa 6 maja 1932 god.

³⁾ Vidi Uredbu za izvršenje ovoga Zakona od 5 juna 1932 god. (koja je također oštampama u ovoj svesci).

Na osnovu § 9. Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju, a po sporazumu sa Ministrom unutrašnjih poslova i Ministrom poljoprivrede propisujem sledeću:

UREDBU

Za izvršenje gornjeg Zakona.)*

1. Odlaganje prinudnih javnih prodaja, sekvestracija i transferacija.

Član 1.

(¹) Po § 1 Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju odlažu se za vreme označeno u tom paragrafu sve javne prinudne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika, odnosno pojedinih stvari, koje pripadaju takvom imanju, ukoliko na dan stupanja na snagu ovog zakona nisu već pravnosnažno provedene, a nove se prinudne prodaje za to vreme ne mogu dozvoliti. Kao pravnosnažno provedene imaju se smatrati one izvršene prodaje, u pogledu kojih je, na dan kada je Zakon dobio obaveznju snagu, već protekao rok za ulaganje pravnog leka protiv odluke o izvršenoj prodaji, a u tom roku nije pravni lek podnesen, ili u pogledu kojih postojeći zakonski propisi u opšte ne daju pravnog leka. Dalje se za isto vreme obustavljaju sve prinudne uprave (sekvestracije) pomenutog imanja kao i oduzimanja (transferacije) po-

*) Ispravka od 14 juna 1932 god. br. 59320 (Službene novine od 25 juna 1932 god. br. 142 — LXV).

kretnih stvari zemljoradnika, bilo ovo dozvoljeno u izvršnom postupku ili samo radi obezbeđenja.

(2) Prinudna javna prodaja u smislu § 1 Zakona obuhvata i prodaju iz slobodne ruke kao i preuzimanje predmeta izvršenja, gde to po zakonu zamenjuje prinudnu prodaju (v. §§ 200 br.1, 268, 270, 271 i 280 Zakona o izvršenju — ovršnog reda — za Sloveniju i Dalmaciju; § 486 stav 2 srp. Grad. parn. post.), ali ne obuhvata i prodaju u smislu propisa § 86 stav 2 i § 89 br. 2 Meničnog zakona; obustava obuhvata i zabranu dozvole novih sekvestracija i transferacija.

(3) Sve druge izvršne radnje ili radnje obezbeđenja, osim onih koje su navedene u prvom i drugom stavu, bez ograničenja su dopuštene. Prema tome dopušteno je dozvoliti: uknjižbu prinudnog (ovršnog) prava zaloge u zemljišnim knjigama u cilju izvršenja (ovrhe) radi namirenja ili predbeležbu založnoga prava u cilju izvršenja radi obezbeđenja, dalje plenidbu pokretnih stvari u cilju izvršenja, odnosno na području Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici popis i procenu pokretnog i nepokretnog imanja u cilju izvršenja radi namirenja i najzad sva sretstva obezbeđenja (osigurna sretstva, privremene naredbe), ukoliko nisu vezani za oduzimanje (transferaciju) pokretnih stvari, odnosno za oduzimanje poseda (državine) i uprave nepokretnosti dužniku zemljoradniku. Ali i poslednja dva sretstva obezbeđenja isključena su u smislu § 1 Zakona samo ukoliko je u pitanju obezbeđenje tražbina, a ne i gde se traži obezbeđenje (obustava) u koju drugu svrhu, kao n. pr. u sporu o vlasništvu (o svojini) ili radi obezbeđenja zaostavštine u ostavinskom postupku.

(4) Pomenuto odlaganje вреди po propisu stava 2, §-a 1 Zakona i za lica koja nisu zemljoradnici zbog obaveza, koje su takva lica uzela na sebe kao jemci

(poruci) ili sadužnici za dug zemljoradnika. Obaveza za dug zemljoradnika postoji samo onda, kada je prijemnik pozajmice zemljoradnik ili kad je za raniji dug zemljoradnika izdana menica, bez obzira na to da li se zemljoradnik potpisao na toj menici kao akceptant ili u kojem drugom svojstvu, ili tome slično.

Član 2.

(1) Po propisu § 7 Zakona izvršni sud (izvršna vlast) mora po službenoj dužnosti da donese odluku o odlaganju prinudne javne prodaje (ovršne dražbe), odnosno o obustavi sekvestracije ili transferacije u smislu § 1 Zakona, ako mu je poznato da je dužnik (izvršenik) zemljoradnik. S toga su izvršni sudovi a na području Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici opšte upravne vlasti kao izvršne vlasti za izvršenje po Građanskom parničnom postupku, dužni da odmah utvrde slučajeve, u kojim postoje uslovi za donošenje odluka u smislu § 1 Zakona t. j. u pogledu kojih im je poznato, da je dužnik (izvršenik) zemljoradnik, pa da u takvim slučajevima bez odlaganja te odluke donose i narede što je potrebno za njihovo izvršenje (kao n. pr. opozivanje određene javne prodaje, odnosno dražbenog ročišta, itd.) i dostavljanje strankama.

(2) Ako izvršni sud drži da je izvršenik zemljoradnik, ali nije u tome siguran, on će odmah po službenoj dužnosti zamoliti nadležno sresko načelstvo (gradsko načelstvo kao prvostepenu upravnu vlast u smislu § 19 stav 2 br. 1 Zakona o unutrašnjoj upravi) da mu dostavi uverenje po § 6 stav 3 Zakona ili izveštaj, da se izvršenik ne može smatrati za zemljoradnika u smislu toga propisa, a dotle će izvršni sud u smislu § 7 Zakona obustaviti dalji postupak. Ako je sresko načelstvo samo izvršna vlast, ono

će od opštine tražiti izveštaj, odnosno uverenje, a u ostalom postupati kako je to napred naređeno za izvršne sudove.

(³) Shodno naredenjima stava 2 postupaće sudovi i izvršne vlasti i onda, kad sam dužnik (izvršenik) zemljoradnik traži odlaganja u smislu § 1 Zakona, a ne podnese u isto vreme uverenje po § 6 Zakona; ako dužnik (izvršenik) zemljoradnik istovremeno podnese i ovo uverenje, izvršni sud (izvršna vlast) postupaće po naredenjima stava 1.

(⁴) Protiv odluka sudova donesenih u smislu prednjih stavova mogu se podnositi opšti pravni lekovi predviđeni u zakonima o građanskom parničnom postupku, odnosno u zakonima o izvršenju.

(⁵) U pogledu lica pomenutih u § 1 stav 2 Zakona izvršni sud (izvršna vlast) neće po službenoj dužnosti postupati.

Član 3.

Propisi § 2 Zakona imaju u vidu one prinudne javne prodaje (ovršne dražbe), koje su posle 19 marta 1932 god., a do dana stupanja na snagu Zakona već pravosnažno provedene. Ove se prinudne javne prodaje nište, ako je kupac sam tražilac izvršenja (ovrhovoditelj) ili je s ovim do drugog stepena srodnik po krvi ili po tazbini ili njegov zastupnik (punomoćnik). Takav kupac dužan je po stavu 2 istog §-a vratiti kupljenu pokretnu stvar ili kupljenu nepokretnost, odnosno nadoknaditi štetu. Po zahtevima iz ovog §-a nadležni sud postupiće samo na tužbu dužnika (izvršenika) zemljoradnika. Po takvim zahtevima u području Kasacionog suda u Beogradu nadležni su sreski sudovi, gde ih ima, a gde ih nema prvostepeni sudovi, a na području Velikog suda u Podgorici okružni sudovi, koji odgovaraju prvostepenim sudovi-

ma. Sreski sudovi nadležni su bez obzira na vrednost spornog predmeta.

Član 4.

Propisi § 3 stav 2 Zakona imaju u vidu stvarno odlaganje plaćanja, bilo ono dozvoljeno u kojem god obliku n. pr. uobičajenim prolongiranjem menica (davanjem nove menice radi iskupa dospele menice), ili drugim načinom novacije (prenova) stare obveze.

Član 5.

(¹) Po propisima stava 1 §-a 6 Zakona smatraće se za zemljoradnika ono lice, u pogledu kojeg postoje sledeća tri uslova, naime :

1) da obrađuje zemlju samo ili sa članovima svoje porodice;

2) da njegov oporezovani prihod proizlazi pretežno iz poljoprivrede; i

3) da njegov posed ne prelazi površinu od 75 hektara ziratne (obrađive) zemlje, odnosno kod porodične zadruge 150 hektara ziratne (obrađive) zemlje.

(²) Što se tiče prvog uslova pomenutog u prvom stavu ovog člana, propisi stava 2 §-a 6 Zakona predviđaju izvesne izuzetke od ovog uslova. Po ovim propisima smatraće se za zemljoradnika i ono lice, koje ne obrađuje zemlju samo ili sa članovima svoje porodice već pomoću drugih lica (sluga itd.), ali to samo s razloga, što ga u tome sprečavaju bolest (privremena ili stalna bolest), odnosno duboka starost ili druge neotklonjive smetnje (otsustvo radi odsluženja kadrovskog roka ili slično) ili što nema dovoljno radne snage svoje i svoje porodice. Kao nemanje dovoljno radne snage smatraće se ne samo oni slučajevi, u kojima radna snaga dotičnog lica i njegove

porodice, ukoliko takve ima, nije dovoljna za obrađivanje njegovog zemljišnog poseda, nego i oni slučajeve, u kojima napredniji i racionalniji način obrađivanja zemlje zahteva upotrebu tuđe radne snage. Ali u svakom slučaju mora da se obrađivanje zemlje vrši u vlastitoj režiji i da u pogledu dotičnog lica postoje još i ostali uslovi pomenuti u prvom stavu ovog člana.

(⁶) U smislu § 6 stava 2 Zakona maloletna deca zemljoradnika smatraće se za trajanja maloletnosti kao zemljoradnici, bez obzira da li sami obrađuju zemlju ili ne, a isto tako smatraće se i zaostavština zemljoradnika kao zemljoradnička, dok ne bude sudskom odlukom predana (uručena) naslednicima, bez obzira da li naslednici sami obrađuju zemlju ili ne.

(⁴) Drugi uslov da se neko lice u smislu § 6 Zakona može smatrati zemljoradnikom je taj, da njegov oporezovani prihod proizlazi pretežno iz poljoprivrede. Pod poljoprivredom se ima ovde podrazumevati ne samo zemljoradnja nego i stočarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, vrtlarstvo kao i druge vrste poljoprivrede. Ali je pored toga u smislu § 6 Zakona potrebno i to, da je dotičnom licu poljoprivreda glavno zanimanje. Stoga se ne mogu smatrati za zemljoradnike u smislu § 6 Zakona lica koja su po glavnom zanimanju n. pr. sveštenici, činovnici ili trgovci, pa ma im prihod iz zemljišnog poseda prelazio prihode iz glavnog zanimanja i ma da svoj posed obrađuju u vlastitoj režiji, kao ni stočari trgovci, koji samo sezonski napasaju stoku radi spekulacije. Ali će se smatrati za zemljoradnike oni koji se, živeći u selu i imajući svoju zemlju, pored obrađivanja ove bave poslovima zanatlije ili seoskog dućandžije ili kojim drugim sporednim poslovima, a glavni im je izvor za izdržavanje njihovo i njihove porodice zemljoradnja

ili koja druga vrsta poljoprivrede. Isto tako će se smatrati kao zemljoradnici i oni, koji su se kao starešine zadruge ili porodice, ili kao pojedinci članovi ovih, odali i drugim sporednim i privremenim poslovima, kao preprodaji, izvozu, kućnoj industriji, sušenju šljiva, kuvanju pekmeza, pečenju cigalja (opeka), vozioštvu (kirijanju), itd., da bi za svoju zadruhu ili porodicu, koja je zadržala sva obeležja zemljoradničkog zanimanja i živi u glavnom od njege, pribavili više zarade.

(⁵) Što se tiče trećeg uslova, da se neko lice može smatrati za zemljoradnika, naime da njegov posed ne prelazi površinu od 75 hektara ziratne (obrađive) zemlje, odnosno kod porodične zadruge 150 hektara ziratne (obrađive) zemlje, pri utvrđivanju ovog maksimuma zemlje dolaze u smislu § 6 Zakona u obzir oranice, voćnjaci, vinogradi i livade, a ne i pašnjaci. Za porodičnu zadruhu u smislu Zakona o zaštiti zemljoradnika smatraće se zajednica, u kojoj postoji zajednički život i rad srodnika krvnih ili po usvojenju i ako u takvoj zajednici ima više od pet muških članova iznad petnaest godina starosti.

V. raspis Min. pravde br. 83598 u »Dodatku« (na str. 96).

Član 6.

Opštinske vlasti i sreska načelstva dužni su da po traženjima stranaka i izvršnih sudova (izvršnih vlasti) za izdavanje uverenja najhitnije postupaju. Sreska načelstva potvrdiće samo istinitost potpisa i pečata i svojstvo organa opštinske vlasti potpisanih na uverenje.

II. Stavljanje na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju

Član 7.

Propisi Zakona o izvršenju i obezbeđenju navedeni u § 4 Zakona o zaštiti zemljoradnika stavljeni su ovim paragrafom na snagu ne samo za zemljoradnike, već i za svakog protiv koga se vodi izvršenje po postojećim zakonima o građanskom parničnom postupku, odnosno po zakonima o sudskom izvršenju.

Član 8.

Stavljanju na snagu § 65 stav 1 i 2 Zakona o izvršenju i obezbeđenju cilj je da se troškovi izvršenja svedu na pravu meru. U smislu ovih propisa dužnost je izvršnog suda (izvršne vlasti), da u svakom slučaju, uzimajući u obzir sve okolnosti tog slučaja, najsavetnije ispituje da li i ukoliko su računati troškovi bili zaista potrebni za celishodno ostvarenje zahteva. To ima da vredi naročito pri prosuđivanju opravdanosti troškova tražioca izvršenja ili njegovog zastupnika za intervenciju pri provođenju izvršnih radnji (pri plenidbi, odnosno popisu, javnoj prodaji itd.), ili kad se traži dozvola više sretstava izvršenja (n. pr. na pokretne stvari, a u isto doba i na nepokretne), a iz samoga predloga za dozvolu izvršenja očevidno proizlazi, da je već jedno ili nekoliko predloženih sretstava izvršenja dovoljno, da se potpuno namiri tražilac izvršenja.

Član 9.

(¹) Propisi § 69 Zakona o izvršenju i obezbeđenju predviđaju ograničenje izvršenja na nepokretnoj imovini, kad se radi o naplati novčanih tražbina u iz-

nosu ispod 1.000.— dinara samo utoliko, što ne dozvoljavaju prinudnu upravu (sekvestraciju) ili prinudnu dražbu (prinudnu javnu prodaju) nepokretnina, ako nije verovatnim učinjeno, da izvršenje na pokretnoj imovini dužnikovoj nije dovelo do potpunog namirenja verovnika ili da ne bi do toga dovelo. Prema tome dopušteno je dozvoliti prinudno (ovršno) pravo zaloge i radi naplate takvih tražbina.

(²) Propisima § 69 Zakona o izvršenju i obezbeđenju ne dira se u propise § 466 Zakonika o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju, ukoliko njihova ograničenja dalje idu.

Član 10.

Propisima § 209 Zakona o izvršenju i obezbeđenju zamenjeni su propisi današnjih zakona o građanskom parničnom postupku, odnosno zakona o izvršenju, ukoliko se njima predviđa izuzimanje izvesnih telesnih pokretnih stvari od izvršenja.

Član 11.

(¹) Stavljanjem na snagu propisa §§ 119, 133, 134, 148, 165 stav 5 § 230 Zakona o izvršenju i obezbeđenju uvodi se za celu državu ustanova najniže prihvatljive ponude (cene), ispod koje se pokretne i nepokretne stvari ne mogu putem izvršenja prodati.

(²) Za razliku od propisa Zakona o izvršenju (izvršnog reda), koji danas važi na području Viših zemaljskih sudova u Ljubljani i Splitu (§ 151), propisi § 148 Zakona o izvršenju i obezbeđenju dopuštaju u pogledu javne prodaje (dražbe) nepokretnina, po predlogu tražioca izvršenja (poverioca), ponovno dražbeno ročište (ponovnu prodaju), ako nije na prvom dražbenom ročištu (na prvom terminu

javne prodaje) postignuta najniža prihvatljiva cena. Ako tražilac izvršenja (ovrhovoditelj, poverilac) u roku od mesec dana od dana bezuspešnog prvog ročišta ne traži ponovno dražbeno ročište (ponovnu prodaju), ili ako ni na drugom dražbenom ročištu nije bila stavljena najniža prihvatljiva ponuda (stav 1), dražbeni postupak (postupak javne prodaje) ima se po § 165 stav 5 obustaviti. Za poljoprivredna imanja (zemljišta) ne može se u takvom slučaju predložiti da se dozvoli novi dražbeni postupak pre nego što proteče pola godine od drugog dražbenog ročišta. U slučaju takve obustave moraće tražilac izvršenja podneti novu molbu za dozvolu prinudne dražbe (prinudne javne prodaje) a celi dražbeni postupak (javne prodaje) ima se ponoviti.

(³) U pogledu telesnih pokretnih stvari izvršni sud (izvršna vlast) će, ako se na prvom dražbenom ročištu (na prvom terminu javne prodaje) nije postigla najniža prihvatljiva cena predviđena u § 230, dalje postupiti po propisima koji o tome danas važe na pojedinim područjima s tim, da se i na ponovnom dražbenom ročištu (na ponovnoj javnoj prodaji) pokretna stvar ne sme prodati ispod pomenute najniže prihvatljive cene.

(⁴) Po § 4 stav 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju, propisi §§ 486 i 487 Zakonika o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju primenjivaće se i nadalje, ukoliko nisu u protivnosti sa propisima pomenutim u prednjim stavovima. Prema tome ovi će se propisi primenjivati s izmenama, da se kako stvari pokretne tako i nepokretne ne smeju prodavati ispod najniže prihvatljive cene naznačene u § 119, odnosno § 230 Zakona o izvršenju i obezbeđenju i da će se u pogledu nepokretnosti prodajni

postupak morati obustaviti ako se na prvoj, odnosno na drugoj prodaji ne postigne najniža prihvatljiva cena. Prodajni postupak će se u takvom slučaju na molbu poverioca ponoviti po propisima §§ 474 i sled. Zakonika o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju, i to kod poljoprivrednih imanja tek po proteku roka navedenog u stavu 2.

(⁵) Ukoliko se propisi Zakona o izvršenju i obezbeđenju stavljeni na snagu pozivaju na propise istog Zakona, koji nisu stavljeni na snagu, pod narednjima § 4 stav 2 Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju podrazumevaće se odnosni propisi zakona o građanskom parničnom postupku, odnosno zakona o izvršenju, koji danas važe u pojedinim područjima, ukoliko odgovarajućih propisa ima u ovim zakonima. Iz toga sleduje, da se ukoliko takvih propisa nema u nekim od sadašnjih zakona, neće u dotičnom području primenjivati ona naredjenja Zakona o izvršenju i obezbeđenju stavljen na snagu, kojim su osnovica propisi koji sada nedostaju. Tako se n. pr. na području Kasacionog suda u Beogradu neće primenjivati propisi §§ 133 i 134 Zakona o izvršenju i obezbeđenju, ukoliko se odnose na dražbene uslove (uslove za javnu prodaju), pošto Zakonik o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju ne predviđa utvrđenje uslova za javnu prodaju, a propisi § 134 Zakona o izvršenju i obezbeđenju o dražbenom proglasu (o oglasu o javnoj prodaji) primenjivaće se na tom području samo saobrazno propisima § 477 Zakona o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju. Ali se u oglasu mora uvek istaći, da se predmet izvršenja ne sme prodavati ispod označene najniže prihvatljive cene.

Član 12.

Objavljivanje dražbenih proglaša (oglasa o javnoj prodaji) u pogledu nepokretnosti kao i objavljivanje dražbe (javne prodaje) pokretnih stvari vršice se po propisima Zakona o građanskom parničnom postupku, odnosno Zakona o izvršenju koji danas važe u pojedinim područjima, jer odnosni propisi Zakona o izvršenju i obezbeđenju nisu stavljeni na snagu.

Član 13

(¹) Propisi § 113 Zakona o izvršenju i obezbeđenju o utvrđivanju vrednosti zemljišta koja treba dražbom (javno) prodati stavljeni su na snagu samo za područja Vrhovnog suda u Sarajevu, Banskog stola u Zagrebu i Apelacionog suda u Novom Sadu. Prema tome u ostalim područjima važiće o tome i dalje dosadašnji zakonski propisi.

(²) Propisi § 113 razlikuju slučajeve, u kojim su u pitanju zemljišta od manje vrednosti i slučajeve, u kojima su u pitanju zemljišta ili pripadak zemljišta od veće vrednosti. Dok je u pogledu poslednjih procenjivanje na licu mesta obavezno, osim ukoliko se po stavu 6 §-a 113 ima uvažiti ranije procenjivanje, dotle može sud u pogledu prvih po propisu stava 6 §-a 113 odustati od procenjivanja ne samo kad je zemljište već bilo ranije procenjeno, već i onda, kad je tražilac izvršenja podneo isprave, kojima je vrednost zemljišta verovatnom učinjena, a sud smatra ove isprave pouzdanim i podesnim da se na osnovu njih vrednost utvrdi. Ako tražilac izvršenja ne podnese isprave pouzdane i podesne za utvrđenje vrednosti zemljišta, sud može po svojoj oceni ili pozvati jednog ili dva veštaka pred sam sud da ih presluša o vrednosti ili može, ako to smatra za celishodnije narediti proce-

njivanje na licu mesta uz učestvovanje jednog ili više veštaka. Ali poslednje može biti samo onda, ako to ne bi bilo skopčano sa nesrazmernim troškovima. Dužnost je izvršnog suda, da, ukoliko je moguće, izabere onaj način utvrđivanja vrednosti, koji zahteva manje troškove.

(³) Posebnom uredbom propisaće se koja se zemljišta i koji pripatci zemljišta imaju smatrati da su od veće vrednosti. Isto tako će se posebnom uredbom izdati bliži propisi o postavljanju i izboru veštaka za procenjivanje kao i o njihovom nagrađivanju i naposljetku o načelima po kojima će se vršiti procenjivanje. Dok se ova uredba ne izda, vrediće u tom pogledu dosadašnji propisi.

V. prim. 7 na str. 43.

Član 14

Propisi Zakona o izvršenju i obezbeđenju stavljeni na snagu Zakonom o zaštiti zemljoradnika primenivaće se po propisu § 4 stav 2 istog Zakona na sva izvršenja koja su u toku na dan njegovog stupanja na snagu, ukoliko prinudna javna prodaja (ovršna dražba) još nije pravnosnažno provedena. Prema tome će se u svim onim slučajevima, u kojima prodaja još nije postala pravnosnažnom t.j. gde je uložen pravni lek protiv izvršene prodaje ili još nije protekao zakonski rok za ulaganje pravnog leka, prodaja morati ponoviti, ako njom nije postignuta cena naznačena u § 119, odnosno § 230 Zakona o izvršenju i obezbeđenju; a ako je po ranijim zakonskim propisima uzeta za izvršenje stvar, koja je po propisa § 209 Zakona o izvršenju i obezbeđenju izuzeta od izvršenja, ta stvar će se, ako je to izvršnom sudu (izvršnoj vlasti) poznato, po službenoj dužnosti, a inače po predlogu stranke, izuzeti od daljeg izvršenja.

III. Izuzimanje nekih tražbina od propisa zakona

Član 15

(¹) Zakon o zaštiti zemljoradnika u § 8 u pogledu izuzimanja od njegovih propisa razlikuje dve grupe tražbina. U prvu grupu spadaju tražbine Narodne banke, Hipotekarne banke i Privilegovane agrarne banke, koje su u svemu izuzete od propisa Zakona, dakle i od primene § 4 Zakona, a u drugu grupu tražbine Države i ostale tražbine pobrojane u stavu 2 §-a 8. Tražbine druge grupe izuzete su od propisa o odlaganju, dok propisi §-a 4 Zakona, kojima se stavljaju na snagu izvesni propisi Zakona o izvršenju i obezbeđenju, i za njih vrede. Ti propisi vrediće i za tražbine Države, kako je u §-u 4 izrično istaknuto, samo utoliko, ukoliko se radi njihove naplate provodi izvršenje po propisima Zakona o građ. parn. postupku, odnosno po propisima Zakona o izvršenju. Kad se radi njihove naplate vodi t.zv. administrativno izvršenje, primenjivaće se posebni propisi o administrativnom izvršenju.

(²) Po propisu §-a 8 stav 2 odlaganje iz § 1 Zakona neće vredeti ni za tražbine koje su postale posle stupanja na snagu Zakona. Zakon ima ovde u vidu samo takve tražbine koje su stvarno nove, a ne i one koje su postale novacijom (prenovom) starih tražbina. To je izrično istaknuto u poslednjoj rečenici stava 2 §-a 8.

IV. Završna naređenja.

Član 16

Ova Uredba dobija obaveznú snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama.«*)

*) Obnarodovana u Službenim novinama od 11 juna 1932 god. br. 131 — LX.

Mi

ALEKSANDAR I

po milosti Božjoj i volji Narodnoj

Kralj Jugoslavije

objavljujemo svima i svakome da su

Narodna skupština Kraljevine Jugoslavije

sazvana Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan saziv za 20 oktobra 1932 g., na svome XVII redovnom sastanku, održanom 18 decembra 1932 g. u Beogradu,

Senat Kraljevine Jugoslavije,

sazvan Ukazom od 19 oktobra 1932 god. u redovan saziv za 20 oktobra 1932 god., na svome XI redovnom sastanku, održanom 18 decembra 1932 g. u Beogradu, rešili i da smo Mi potvrdili i proglašujemo:

ZAKON

o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

Čl. 1

(1) Važnost zakona od 19 aprila 1932 godine o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju¹⁾ osim njegovog § 8²⁾, a sa dopunom po Zakonu o produženju njegove važnosti od 19 oktobra 1932 godine produžuje se od 21 decembra 1932 godine³⁾ pa sve dok se ne donese i ne dobije obaveznú snagu novi Zakon o zaštiti zemljoradnika i o sređivanju kreditinih odnosa u zemlji⁴⁾.

(2) Od propisa § 1⁵⁾ Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine izuzimaju se: javne dažbine⁶⁾ i zakonom propisane pristojbe⁷⁾, dugovi do 500 dinara⁸⁾ iz kupovine potrošnih životnih namirnica⁹⁾, odeli i obuće¹⁰⁾, učinjeni posle 20 oktobra 1931 godine, u koliko nisu pretvoreni u menične tražbine¹¹⁾, svi ostali dugovi učinjeni posle 20 aprila 1932 godine¹²⁾, tražbine za izdržavanje koje nekom licu pripadaju protivu dužnika zemljoradnika na osnovu dužnikove dužnosti izdržavanja¹³⁾, tražbine koje proističu iz krivičnoga dela, tražbine na ime naknade poljske štete (potrice), tražbine na ime plate (nadbice) lica zaposlenih u kućanstvu ili gospodarstvu dužnikovom, zakupnine i kirije (stanarine), kao i tražbine zanatlija za izvršene zanatske radnje dospele posle 20 oktobra 1931 godine. Priznanice, obligacije, menice i druge pismene isprave kojima se dokazuje postojanje i visina tražbine, ne dokazuju u isto vreme da je ta tražbina zaista nastala iz kupovine potrošnih životnih namirnica, odeli i obuće¹⁴⁾.

(3) Kao dugovi učinjeni posle 20 aprila 1932 godine mogu se smatrati samo oni dugovi koji su stvarno novi¹⁵⁾, a ne i takovi koji su postali novacijom (prenovom) starog duga, kao n. pr. uobičajenim prolانجiranjem menica ili slično.

(4) Za dokazivanje činjenica pomenutih u stavu 2 poslednja rečenica i u stavu 3 mogu se stranke i na području važenja srpskog zakona o sudskom postupku u građanskim parnicama poslužiti svedocima a sud će obazirući se na rezultat celokupne rasprave i provedenih dokaza po slobodnom uverenju oceniti, da li se ustvrdene činjenice maju smatrati dokazanim ili ne¹⁶⁾.

¹⁾ Od 19 aprila 1932 god. (Služb. nov. br. 91 — XL), kao i Uredbe za izvršenje zakona o zaštiti zemljoradnika od 6 juna 1932 god. (Služb. nov. br. 131 — LX).

²⁾ Koji glasi: »⁽¹⁾ Propisi ovog zakona neće se primenjivati na tražbine Narodne banke, Državne hipotekarne banke i Privilegovane agrarne banke. — ⁽²⁾ Propisi ovoga Zakona, izuzev propisa iz § 4, neće se primenjivati ni na tražbine države, u koliko provodi izvršenje na osnovu građanskih parničnih (izvršnih) zakona, na tražbine samoupravnih tela i njihovih štedionica, zadružnih organizacija koje su osnovane i rade po postojećim zakonima o zadrugama, dalje na tražbine izdržavanja (alimentacije) koje nekom licu pripadaju protiv dužnika na osnovu dužnikove dužnosti izdržavanja, na tražbine koje proističu iz krivičnog dela kao ni na tražbine koje su postale posle stupanja na snagu ovoga Zakona. Kao takove se ne smatraju tražbine iz § 3 stava 2«. — To znači, da sa 20 decembra 1932 god. (čl. 1 Zakona cit. u prim. 3) prestaje važnost cit. § 8 i da pomenuti zavodi i ustanove odn. tražbine gube povlasticu koja im je bila priznata gornjim članom t. j. da od pomenutog dana i za njih važe ograničenja po zakonima o zaštiti zemljoradnika izuzev tražbina Narodne banke, koja je čl. 7 ovoga zakona ponovno izuzeta.

³⁾ Pomenuti zakon glasi:

ZAKON

O PRODUŽENJU VAŽNOSTI ZAKONA O ZAŠTITI ZEMLJORADNIKA I O STAVLJANJU NA SNAGU POJEDINIH PROPISA ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU

Član 1. — »Važnost Zakona od 19 aprila 1932 godine o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju produžuje se od 20 oktobra 1932 godine pa do 20 decembra 1932 godine«

Član 2. — »⁽¹⁾ § 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju dopunjuje se novim stavom 5, koji glasi ovako: »5) Ako poverilac, i privolom dužnika, naplati na ime kamate, provizije, troškova ili slično iznos veći od onoga, koji je dopušten po propisima stava 1 do 3, višak će se poveriocu na traženje dužnika, odbiti od glavnice, a osim toga će se poverilac kazniti za prestupak zatvorom do 6 meseci i novčano do 5.000 dinara, u koliko se delo po Krivičnom zakonu nema strože kazniti. Ako je dužnik potpuno izmirio dug može tražiti povrat pomenutog viška. — ⁽²⁾ Propis stava 1 o uračunavanju viška kamate preko dopuštenog iznosa, odnosno o dužnosti da se taj višak vrati, primenjivaće se i na kamatu naplaćenu pre

stupanja na snagu ovoga Zakona, a posle 20 aprila 1932 god.

Član 3. — »⁽¹⁾ Ovaj zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a dobija obaveznú snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama«. — ⁽²⁾ Preporučujemo Našem Ministru pravde da ovaj Zakon obnaroduje, svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju«.

⁴⁾ To znači da je važnost ovog i dosadašnjeg Zakona (v. prim. 1) produžena na izvesno vreme i da će oni prestati važiti stupanjem na snagu u tekstu pomenutog Zakona, ukoliko on ne bi drugačije odredio. — Izuzetak za kamate: čl. 2 st. 2.

⁵⁾ Koji glasi: »⁽¹⁾ Od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznú snagu odlažu se sve javne prinudne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika, koje su u toku, a nove se prodaje takvog imanja ne mogu dovoliti. Ovo važi dotle, dok se ne donese Zakon o konvertiranju zemljoradničkih dugova; ali najdalje do proteka ⁽⁶⁾ šest meseci od dana kad ovaj Zakon dobije obaveznú snagu. Obustavljaju se za isto vreme sve prinudne uprave (sekvestracije) kao i oduzimanja pokretnih stvari (transferacije) provedene u cilju izvršenja, odnosno obezbeđenja. — ⁽²⁾ Naredenja stava 1 važe i za sva lica koja su kao jemci ili kao solidarni dužnici obavezni za dug zemljoradnika«.

⁶⁾ Porezi, takse, verski prirezi i sl.

⁷⁾ Pristojbe svedoka i veštaka, troškovi sudskih službenika i sl.

⁸⁾ Ne računajući ev. kamate.

⁹⁾ Ukoliko su one bile potrebne za izdržavanje zemljoradnika i njegove porodice. No ne i onda, ako ih je zemljoradnik uzimao u cilju trgovanja.

¹⁰⁾ I ovde važi navedeno u prim. 9.

¹¹⁾ Bilo pre ili posle stupanja na snagu ovoga Zakona, jer time se menja osnov dugovanja (novacija tražbine).

¹²⁾ Kao dana stupanja na snagu Zakona od 19 aprila 1932 god. (V. st. 2).

¹³⁾ Sr. § 8 st. 2 (cit. u prim. 2).

¹⁴⁾ Oni pružaju samo nepotpun dokaz, koji se može dopuniti po st. 4. — No prema prilikama pojedinog slučaja sud može pokloniti punu veru i takvim ispravama.

¹⁵⁾ A ta se činjenica dokazuje po st. 4.

¹⁶⁾ Sr. § 368 st. 1 Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13 jula 1929 god.

Čl. 2

(1) Do stupanja na snagu ovoga Zakona neplaćena kamata¹⁾, u koliko ne prelazi visinu dopuštenu postojećim zakonima, odnosno za vreme od 20 aprila 1932 godine visinu dopuštenu propisima § 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine²⁾, uračunaće se u glavicu duga.

(2) Zemljoradnik je dužan plaćati kamate predviđene u § 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine, a koje počinju teći od stupanja na snagu ovoga Zakona³⁾. Verovniku pripada pravo da i u slučajevima člana 1 stava 1 radi naplate ove kamate traži nastavak obustavljene javne prinudne prodaje pokretnog ili nepokretnog imanja dužnikovog ili nastavak obustavljene prinudne uprave (sekvestracije), odnosno dozvolu nove prinudne prodaje ili nove sekvestracije, ako takova još nije bila dozvoljena.

¹⁾ Na tražbine koje potpadaju pod ograničenja ovoga Zakona, bilo da je ona plaćena u gotovom novcu ili na drugi način, koji po Građanskom zakoniku prouzrokuje prestanak tražbine (oprostom, kompenzacijom, novacijom i sl.).

²⁾ Koji glasi: »⁽¹⁾ Zemljoradnik je dužan da plati na tražbinu, čija je prinudna naplata po propisima § 1 odložena, kamate od 6% godišnje, i to od dana tužbe, osim ako je presudom, poravanjem ili kakvom drugom osnovom (izvršnim naslovom) utvrđena niža kamata. — ⁽²⁾ Ako poverilac (verovnik) svojevolejno odobri dužniku zemljoradniku odlaganje plaćanja tražbine, koja je dospela, i to pre podnesene tužbe radi njezine naplate ili pošto odustane od već pokrenute parnice bez traženja ikakvih parničkih troškova, može ugovoriti kamate najviše do 10% na godinu, bez obzira na visinu ranije ugovorne kamate. — ⁽³⁾ U maksimalni iznos godišnje kamate imaju se uračunati i sva sporedna plaćanja ili davanja na koja se dužnik obavezao pored kamate, kao što su: provizije, konvencionalne kazne, troškovi i slično. — ⁽⁴⁾ Ugovor o kamati ništavan je, ukoliko uglavljene kamate prelaze ovim paragrafom dopuštenu maksimalnu stopu. Kamate preko stope dopuštene ovim

paragrafom ne smeju se dosuđivati ni obezbeđivati ni izvršenjem naplaćivati, pa ma bile utvrđene pravosnažnom presudom ili kakvim drugim osnovom (izvršnim naslovom).

Dopunu ovog §-a v. u prim. 3 kod čl. 1.

³⁾ T. j. od 20 decembra 1932 god. Kamate do toga dana uračunavaju se u glavnici, koja potpada pod ograničenja propisana ovim zakonom.

Čl. 3.

Po meničnim dugovima¹⁾ imaju se pored plaćanja kamate u smislu člana 2 stav 2 još izdati i nove menice i to sa potpisima kao i na ranijoj menici²⁾, a ako to nije moguće³⁾ sa potpisima jednake vrednosti⁴⁾. Ako dužnik to ne učini snosiće troškove protesta i eventualne tužbe⁵⁾.

¹⁾ Koji potpadaju pod ograničenja ovoga zakona.

²⁾ U koje treba da je uračunata i kamata po čl. 2 st. 1.

³⁾ Zato što je lice, koje je potpisalo menicu, umrlo, trajno odsutno i sl. U slučaju spora mora to dužnik dokazati.

⁴⁾ Pristanak verovnika nije potreban, samo ako postoji pretpostavka u prim. 3 (v. čl. 4 st. 1).

⁵⁾ Radi kamata i plaćanja meničnog duga. Ako dužnik pri govori i dokaže da je udovoljio dužnosti po ovom Zakonu sud će tužbu odbiti i troškove će snositi verovnik (čl. 4 st. 2). — Na osnovu izvršnog naslova dobivenog na osnovu čl. 3 verovnik neće moći provesti izvršenje (ni za glavnici i kamate, ni za troškove), jer se i na taj izvršni naslov protežu ograničenja po ovom zakonu.

Čl. 4.

(1) Ako verovnik ne bi hteo da primi¹⁾ kamate koje mu dužnik ponudi u smislu propisa člana 2 stav 2²⁾ odnosno i novu menicu prema propisu čl. 3, dužnik može odnosnu svotu i menicu položiti kod Sreskog suda, a gde takvih nema, kod Sreskog načelstva. Ovom polaganju pripada pravno dejstvo koje pripa-

da polaganju kod suda po opštem građanskom pravu³⁾.)

(2) Ako dužnik u slučaju kad se tražbina utuži⁴⁾, odmah⁵⁾ prizna dug i dokaže⁶⁾ da je svojim obavezama prema verovniku odgovarao po propisima ovoga Zakona, trošak parnice snosiće sam verovnik.

¹⁾ Ili je on nepoznat ili odsutan (sr. § 1425 o. g. z.).

²⁾ Ako su mu one ponudene u celom iznosu (sr. § 1415 o.g.z.).

³⁾ T. j. dužnik se oslobađa od obaveza, a opasnost za odnosnu svotu ili menicu snosi verovnik.

⁴⁾ V. čl. 3.

⁵⁾ U svom odgovoru na tužbu odnosno na prvom ročištu određenom na tužbu.

⁶⁾ Po propisima Građanskog parničnog postupka, koji važi na području gde je tužba podneta. Za ovaj slučaj ne važi propis čl. 1 st. 4, jer je važnost toga propisa ograničena samo na st. 2 i 3 člana 1.

Čl. 5.

Sud će po službenoj dužnosti odbiti predlog verovnika za dozvolu izvršenja ili obezbeđenja, ako mu je po sudskim spisima (aktima)¹⁾ poznato, da verovnik za svoju tražbinu ima već dovoljno obezbeđenja²⁾, inače će to učiniti na zahtev dužnika, odnosno na njegov zahtev obustaviti već odobreno izvršenje ili obezbeđenje. Dužnik ima u takvom slučaju da dokaže³⁾, da je verovnik za svoju tražbinu već dovoljno obezbeđen⁴⁾. Gde u mesto sudova izvršenja provode opšte upravne vlasti, dužnik će molbu za obustavu izvršenja ili obezbeđenja podneti izvršnoj vlasti, koja će ovu molbu sa svojim izveštajem dostaviti nadležnom sudu na dalji postupak i donošenje odluke.

¹⁾ Stoga mora u svakom slučaju po službenoj dužnosti izvideti, da li ima kakav akt u njegovom sudu iz koga bi se mogla ova činjenica utvrditi.

²⁾ A iz molbe (podneska) dotičnog verovnika, ili kojeg drugog sudskog akta vidi se da je dužnik zemljoradnik. Ako je to dvojbeno mora prethodno dobiti uverenje u smislu § 6 st. 3 Zakona od 19 aprila 1932 god. (čl. 1).

³⁾ Kod izvršnoga suda. I ovde važi navedeno u prim. 6 kod čl. 4.

⁴⁾ U smislu propisa Zakona o izvršenju (sr. §§ 28 st. 1 i 49 st. 2 novog Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 g.).

Čl. 6.

U cilju donošenja potrebnih mera radi olakšanja ekonomskih prilika u zemlji, moći će Ministarski savet na predlog nadležnih ministara donositi Uredbe sa zakonskom snagom, a sa rokom trajanja najdalje do jedne godine¹⁾. Ove Uredbe, koje stupaju na snagu od dana obnarodovanja, podnoseće se Narodnom predstavništvu odmah na saglasnost²⁾.

¹⁾ Ovim propisom dato je široko ovlašćenje Ministarskom Savetu. Ovo ovlašćenje ograničeno je samo dvema uslovima: a) da dotične Uredbe predviđaju mere »radi olakšanja ekonomskih prilika u zemlji«, i b) da su ograničene do godinu dana. Sudovi ipak neće moći ispitivati: da li postoji uslov pod a) jer to može da ocenjuje samo Ministarski savet. No neće smeti primenjivati pomenute Uredbe posle roka pod b).

²⁾ Koje ih može odbaciti, naročito ako nedostaje koji od uslova pomenutih u prim. 1. Ako ih ne odbaci one će imati zakonsku snagu, pa makar im nedostajao koji od pomenutih uslova. — Do sada su izdati Uredba o regulisanju isplata uloga kod pojedinih novčanih zavoda i Uredba o postupku posredovanja.

Prva Uredba glasi:

Na osnovu člana 6 Zakona o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Ministarski savet propisuje sledeću

UREDBU

O REGULISANJU ISPLATA ULOGA KOD POJEDINIH NOVČANIH ZAVODA

Član 1.

Novčani zavodi, koji su aktivni ali nisu u mogućnosti da isplaćuju u potpunosti u ugovorenim rokovima uloge na štednju i na tekući račun, kao i dospеле kamate na iste, mogu vršiti delimično isplate tih uloga odnosno dospelih kamata, a prema uslovima propisanim u sledećim članovima.

Član 2.

Svaki novčani zavod može otpočeti delimično isplaćivanje uloga, kad o tome izvesti aktom Ministarstvo trgovine i industrije.

Uz taj akt zavod će priložiti svoj bilans prema stanju u to vreme, sa potrebnim podacima i objašnjenjima. Kako akt tako i bilans potpiše upravni i nadzorni odbor zavoda. Za nameru date netačne podatke članovi upravnog i nadzornog odbora odgovaraju kao za prevaru.

U isto vreme zavod će saopštiti Ministarstvu trgovine i industrije i skalu, u kojoj se utvrđuju iznosi, koji dotični zavodi mora i u buduće isplaćivati po ulozima na štednju i na tekući račun kao i po dospelim kamatama.

Iznosi predviđeni u skali predstavljaju minimalne iznose koje zavod mora isplaćivati. Ako bi platežna sposobnost zavoda dozvoljavala i veće isplate, zavod ih može vršiti.

Pravo isplate po toj skali zavod stiče u onom momentu kad je izvestio Ministarstvo trgovine i industrije o svojoj nameri da se koristi ovom Uredbom.

Pre nego što zavod otpočne isplaćivati uloge po ovoj Uredbi dužan je istaći u svim svojim prostorijama u kojima se vrše isplate, objavu koja sadrži skalu i sve ostale bliže uslove isplate uloga.

Član 3.

Po prijemu akta, pomenutog u članu 2, Ministar trgovine i industrije narediće odmah pregled dotičnog zavoda. Po potre-

bi on će odrediti i komesara da kontroliše rad zavoda. Kod zemljoradničkih zadruga komesara određuje Ministar trgovine i industrije u sporazumu sa Ministrom poljoprivrede. Nadležnost komesara određuje Ministar trgovine i industrije.

Član 4.

Po izvršenom pregledu Komitet ministara, u koji ulazi Ministar trgovine i industrije i još četiri ministra koje će odrediti Ministarski savet, donosi definitivnu odluku da li se novčani zavod može koristiti ovom uredbom ili ne.

Na osnovu ove odluke Ministar trgovine i industrije izdaje rešenje o tome. Ovo je rešenje izvršno, i protiv njega nema mesta tužbi na Državni savet.

Član 5.

Pored isplata predviđenih u utvrđenoj skali (čl. 2) zavod je dužan vršiti sledeće isplate u ugovorenim rokovima:

- 1) Iznose neophodno potrebne za izdržavanje ulagača i njegove porodice;
- 2) Iznose potrebne za isplatu pogrebnih troškova;
- 3) iznose potrebne za isplatu javnih dažbina.

Član 6.

Odredbе ove uredbe o delimičnom odlaganju plaćanja ne važe za: uloge Središnjeg ureda za osiguranje radnika u Zagrebu i okružnih ureda za osiguranje radnika.

Član 7.

Novi ulozi, položeni kod zavoda, pošto se on već otpočeo služiti odredbama ove uredbe, imaju se isplaćivati u ugovorenim rokovima i na njih se neće moći primenjivati ova uredba.

Iznosi, koje je zavod dužan isplatiti po ovoj uredbi a koje ulagač ne podigne, imaju se smatrati kao novi ulozi.

Član 8.

Ako bi Ministar trgovine i industrije našao da predložena skala nije pravična i vredi interese ulagača, narediće da se ta skala ispravi. Isto tako će Ministar narediti ispravku skale, ako se izvršenim pregledom (čl. 4) utvrdi da ne odgovara platežnoj sposobnosti tog zavoda.

Član 9.

Novčanom zavodu, koji se koristi ovom Uredbom, ne mogu se za to vreme otkazivati ulozi; otkazi učinjeni mu pre toga vremena ne vrede.

Član 10.

Dužnik zavoda može se koristiti prebijanjem svojih dugova sa svojim potraživanjima po ulozima na štednju ili na tekući račun samo u koliko su ta dugovanja i potraživanja postala pre nego što se zavod počeo koristiti ovom Uredbom. Ulagачi po knjižicama, koje glase na donosioca, da bi se koristili pravom prebijanja moraju dokazati da su bili sopstvenici knjižica pre roka kad se zavod počeo koristiti ovom Uredbom.

Član 11.

Za potraživanja po ulozima na štednju i na tekući račun, kao i po dospelim kamatama na iste, može se tražiti prinudna naplata samo za one iznose koje je zavod dužan da isplaćuje po ovoj uredbi.

Član 12.

Pravo korišćenja ovom Uredbom prestaje kad se zavodu otvori stečaj, kad traži prinudno poravnanje van stečaja i kad se utvrdi da je zavod pasivan.

Isto tako će Ministar trgovine i industrije oduzeti jednom zavodu ovo pravo, ako Komitet Ministara predviđen u članu 5 ove uredbe nađe da to zahtevaju interesi poverilaca.

Član 13.

Novčani zavod, kome je data uredba po § 5 Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa zakona o izvršenju i obezbeđenju može, kad mu se likviditet popravi, zatražiti da se i na njega primene propisi ove uredbe. U tom cilju zavod će se obratiti na Ministarstvo trgovine i industrije s molbom uz koju će priložiti skalu po kojoj će vršiti isplate uloga i dospelih kamata (čl. 2).

Po ovoj molbi će Ministar trgovine i industrije doneti rešenje prema odredbi člana 4. Ako se takvim rešenjem odobrava zavodu primena ove Uredbe, samim tim prestaje važiti ranije data mu uredba po § 5 pomenutog zakona.

Član 14.

Pod novčanim zavodima u smislu propisa ove Uredbe razumevaju se novčane ustanove, koje su osnovane kao akcionarska društva, zadruge i njihovi savezi, kao i štedionice samoupravnih tela.

Član 15.

Ova Uredba dobija obaveznú snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama«) i važiće za vreme od godinu dana po njenom stupanju u život.*

26 decembra 1932 god.
u Beogradu.

Druqa Uredba glasi:

Na osnovu § 6 Zakona o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 19 decembra 1932 godine, a po predlogu Ministra pravde, Ministarski savet propisuje

UREDBU O POSTUPKU POSREDOVANJA.

Član 1.

Dužnik koji je došao u teškoću da odgovara svojim obavezama, a nad čijom imovinom još nije otvoren stečaj niti postupak prinudnog poravnanja van stečaja, može kod sreskog suda, u čijem području ima svoje prebivalište ili sedište svoga preduzeća, predložiti da se otvori postupak posredovanja radi uređivanja njegovih dugova.

Ovim postupkom ne mogu se koristiti oni dužnici koji po Zakonu o zaštiti zemljoradnika ili uredbama izdanim na osnovu ovog Zakona već uživaju naročitu zaštitu.

Član 2.

Predlog može se podneti pismeno ili usmeno u zapisnik suda.

*) Obnarodovana u Službenim novinama od 27 decembra 1932 god. br. 301 i od 28 decembra 1932 god. br. 302—CXIII. Za obaveznú snagu merodavno je prvo objavljnje.

Predlog mora da sadrži: 1) spisak verovnika i dužnika, uz označenje pojedinih tražbina i dugova, dalje kamate i dana dospelosti za svaku od njih, kao i koja obezbeđenja za njih postoje; 2) popis ostale imovine dužnikove, uz označenje njene vrednosti; 3) označenje lica, koje dužnik predlaže za posrednika.

Član 3

Predlog za otvaranje postupka posredovanja će se odbaciti, ako postoji jedan od razloga za odbacivanje predloga za otvaranje postupka za prinudno poravnanje van stečaja pomenutih u paragrafu 4 br. 2 do 4 Zakona o prinudnom poravnanju van stečaja.

Član 4.

Sud može o podnetom predlogu provesti izvidaje koje nade za potrebno, ali mora svoju odluku doneti najdalje za tri dana od dana podnetog predloga.

Član 5.

Ako sud dozvoli otvaranje postupka posredovanja postaviće posrednika i obavešćice o tome dužnika.

Sud će za posrednika postaviti lice, koje je predložio dužnik, ako protiv njegove osobe ne postoje sumnje, inače koje drugo pouzdano lice koje sud smatra za podesno.

Član 6.

Posredniku spada u dužnost, da na osnovu nacрта za uređivanje dugova, koji je stavio dužnik, a ako taj to nije učinio, na osnovu nacрта, koji će on sam sastaviti, pokuša da postigne sporazum između dužnika i njegovog verovnika.

Član 7.

Posrednik stoji pod nadzorom suda. On je dužan dati sudu tražene izveštaje i javiti mu sve, što bi moglo dati povoda postupanju suda, a naročito obustaviti postupak posredovanja.

Sud može posrednika iz važnih razloga smeniti. No pre nego što donese takvu odluku preslušaće ga ako je to moguće.

Posrednik ima pravo na naknadu faktičkih izdataka i na primerenu nagradu.

Član 8.

Dužnik ne sme od dana kada je tražio otvaranje postupka posredovanja pa sve dok traje postupak opterećivati ili otuđivati svoje nepokretnine. Takva pravna dela su bez pravnog dejstva prema verovnicima. Sud će narediti da se otvaranje postupka posredovanja zabeleži u javnoj knjizi.

Član 9.

Za vreme trajanja postupka posredovanja ne mogu se protiv dužnika dozvoliti ni izvršenja ni obezbeđenja, a izvršenja koja su u toku obustavljaju se do okončanja postupka. Za to vreme ne može se ni otvarati stečaj nad dužnikovom imovinom. Ako je podnesen predlog za otvaranje stečaja pre otvaranja postupka posredovanja, o takvom predlogu će se odlučiti tek pošto se dovrši ili obustavi postupak posredovanja i pošto se provede postupak predviđen u paragrafu 71 Stečajnog zakona.

Sud može na molbu dužnika koji je tražio otvaranje postupka posredovanja još pre otvaranja tog postupka dozvoliti privremenu obustavu izvršenja koja su u toku ako to nade za celishodno, i to po potrebi uz obezbeđenje.

Član 10.

Propisi člana 9 neće se primenjivati na izvršenja koja se vode radi naplate: 1) tražbina i zahteva za izdržavanje koji dospevaju za vreme postupka; 2) poreza i drugih javnih dažbina, podrazumevajući ovde i prinose za osiguranje propisane Zakonom o osiguranju radnika ili kojim drugim zakonom; 3) plate (nadnice) lica koja su zaposlena u radnji ili kućanstvu dužnika.

Član 11.

Ako su pregovori posrednika doveli do sporazuma između dužnika i njegovih poverenika o uređenju njegovih dugova, posrednik će sudu podneti taj sporazum napismeno. Pismeno mora biti snabdeveno izjavama dužnika i verovnika o pristanku na sporazum. Sud će o tom bez odlaganja preslušati dužnika i oglašiti postupak posredovanja dovršenim. U isto vreme narediće brisanje zabeležbe otvaranja postupka u javnoj knjizi (čl. 8).

Ako su potpisali dužnika i verovnika na pismenu o sporazumu overeni od suda ili javnog beležnika, sporazum ima pravno dejstvo kao i poravnanje sklopljeno pred sudom.

Član 12.

Ako u roku od 90 dana, računajući od dana otvaranja postupka, ne dođe do sporazuma između dužnika i verovnika, postupak posredovanja će se po službenoj dužnosti obustaviti.

Postupak posredovanja obustaviće se i pre isteka roka pomenutog u prvom stavu, ako dužnik podnese predlog za otvaranje postupka za prinudno poravnanje van stečaja ili za otvaranje stečaja ili ako se pojavi kakav uzrok koji bi sprečio otvaranje postupka (čl. 3) ili ako se utvrdi da je dužnik učinio pravna dela na štetu verovnika ili neke verovnike stavio u povoljnije položaje na štetu ostalih verovnika.

Propis čl. 11, stav 1 o brisanju zabeležbe u javnoj knjizi će se i ovde primenjivati.

Član 13.

Ako se stečaj ili postupak za prinudno poravnanje van stečaja otvori u isto vreme, kada se postupak posredovanja obustavi, ili se jedan ili drugi postupak otvori po predlogu stavljenom u roku od 15 dana pošto je postupak posredovanja obustavljen, smatraće se da je na dan kad je dužnik tražio otvaranje postupka posredovanja postojala njegova nesposobnost za plaćanje.

Član 14.

Protiv odluka donesenih u ovome postupku od sreskog suda ima mesta pravnom leku okružnom sudu. Odluka drugostepenog suda je konačna.

Član 15.

Gde ne postoje sreski sudovi, za postupak posredovanja biće nadležni prvostepeni sudovi, a na području Velikog suda u Podgorici okružni sudovi. Odluke po ovom postupku donosi kod prvostepenog odnosno okružnog suda sudija pojedinac, a pravni lek ide na apelacioni sud, odnosno na Veliki sud u Podgorici.

Član 16.

Propisi § 72 i § 73 br. 5 Zakona o prinudnom poravnanju van stečaja primenjivaće se shodno i na dužnika, koji je tražio otvaranje postupka posredovanja, kao i na lica koja za

вреme toga postupka učine delo iz paragrafa 72 br. 2 Zakona o prinudnom poravnanju van stečaja.¹⁾

1) *Ispravka od 21 januara 1933 gor. br. 940 (Služb. nov. od 30 januara 1933 god. br. 21 - VIII).*

Član 17.

Ova Uredba dobija obaveznú snagu kad se obnaroduje u »Službenim novinama«.*)

Br. 940.

4 januara 1933 god.
u Beogradu.

Čl. 7.

Od propisa ovoga Zakona¹⁾ izuzima se Narodna banka Kraljevine Jugoslavije²⁾.

¹⁾ Kao i Zakona čija je važnost produžena čl. 1 st. 1.

²⁾ V. prim. 2 kod § 1.

Čl. 8.

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a obaveznú snagu dobija kad se obnaroduje u »Službenim novinama«.¹⁾

Preporučujemo Našem Ministru pravde da ovaj Zakon obnaroduje, svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju a svima i svakome da mu se pokoravaju.

19 decembra 1932 godine
u Beogradu.

Ministar trgovine i industrije,
Dr. Ilija Šumenković, s. r.

*) Objavljeno u Službenim novinama od 5 januara 1933 g. br. 4 - II.

ALEKSANDAR, s. r.

Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Ministar poljoprivrede,
Juraj Demetrović, s. r.

Video i stavio državni pečat,
Čuvar državnog pečata,

Ministar pravde,
Bož. Ž. Maksimović, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta

Dr. M. Srškić, s. r.

(Sleduju potpisi ostalih Ministara).

¹⁾ Obnarodovan u Službenim novinama od 20 decembra 1932 god. br. 295—CX.

UREDBA

o

ocenjivanju sudija redovnih sudova
i šerijatskih sudija

(Objavljeno u Službenim novinama od 20. avgusta 1932. god.,
br. 191—LXXIX).

Na osnovu §-a 9 Zakona o izmeni propisa koji se odnose na plate i ostale prinadležnosti osoblja pravosudne struke od 13 jula 1929 god., br. 55890 (»Službene novine« br. 167—XIX) od 20 jula 1929 g. u vezi §-a 284 Zakona o činovnicima od 31 marta 1931 god., br. 36490 (»Službene novine« od 1 aprila 1931 god., br. 73—XXII), propisujem ovu

UREDBU

O OCENJIVANJU SUDIJA REDOVNIH SUDOVA I ŠERI- JATSKIH SUDIJA

OPŠTA NAREĐENJA

Član 1.

Ocenjivanje sudija redovnih sudova i sreskih šerijatskih sudija vršiče se jedan put godišnje po odredbama ove Uredbe.

Član 2.

Pretsednik, potpredsednici i sudije Kasacionog suda i apelacionih sudova, predsednici okružnih sudova i vrhovne šerijatske sudije neće se ocenjivati.

A) OCENJIVANJE SUDIJA

1 Nadležnost

Član 3.

Ocenjivanje sudija sreskih sudova, izuzev starešine sreskih sudova vrše u prvom stepenu personalna veća okružnih sudova (§ 23 Zakona o uređenju redovnih sudova), a u drugom stepenu personalna veća apelacionih sudova (čl. 4).

Član 4.

Ocenjivanje sudija okružnih (*prvostepenih**) sudova i starešina sreskih sudova vrše u prvom stepenu personalna veća apelacionih sudova (§ 37 Zakona o uređenju redovnih sudova), a u drugom stepenu personalna veća Kasacionog suda (§ 52 Zakona o uređenju redovnih sudova).

*) Ispravljeno Ispravkom od 6 oktobra 1932 god. (Služb. nov. br. 245—XCIV).

II Postupak pri ocenjivanju

Kvalifikacioni listovi

Član 5.

Za ocenjivanje sudija služi kvalifikacioni list koji mora sadržavati ove podatke:

- 1) vladanje u službi i van službe;
- 2) stručna sprema (poznavanje zakona i ostalih naređenja);
- 3) marljivost u službi;
- 4) sposobnost i shvatanje uopšte;
- 5) pouzdanost u službi;
- 6) koju je vrstu poslova radio i sa kakvim uspehom;
- 7) podesnost za saobraćaj sa strankama i za vanjsku službu;
- 8) za koju se vrstu poslova može naročito preporučiti i da li je sposoban za starešinski ili viši položaj od onoga na kojemu je;
- 9) da li se istakao kakvim radom u službi ili van službe, praktičnim i literarnim, koji bi ukazivao na njegovu sposobnost;
- 10) znanje stranih jezika; i
- 11) naročite okolnosti koje su još odlučne za ocenu.

Član 6.

Kvalifikacioni listovi drže se u tajnosti u poverljivom dosijeu, koji se mora voditi za svakog sudiju posebice i čuvati sa ostalim poverljivim aktima.

Član 7.

Neposredne starešine dužni su u toku godine voditi zasebni kvalifikacioni list o svakom sudiji po obrascu priloženom ovoj Uredbi, te ga popunjavati na kraju meseca juna i decembra i na kraju lista staviti svoje opšte mišljenje i predlog za ocenu sudije. Nepovoljna mišljenja moraju biti obrazložena.

Pretsednici zbornih sudova mogu pre popunjavanja kvalifikacionih listova saslušati predsednike veća u kojima je dotični sudija radio.

Za starešine sreskih sudova vodiće kvalifikacione listove predsednici okružnih sudova.

Član 8.

Popunjeni kvalifikacioni listovi su strogo poverljivi (čl. 6) i dostavljaju se predsedniku nadležnog veća najdalje do konca januara svake godine službenim putem u zapečaćenom omotu sa oznakom »kvalifikacioni listovi — strogo poverljivi«.

Član 9.

Ako u toku godine neposredni starešina bude premešten ili penzionisan, on je dužan, pred svoj polazak, upisati svoje opažanje u kvalifikacioni list svakog podređenog mu sudije i staviti svoj predlog za ocenu bez obzira koliko je vremena proveo kao njegov starešina, i sve to predati svome nasledniku. Novi starešina će nastaviti upisivanje od roka koji je na redu.

Rad personalnog veća.

Član 10.

Dužnost članova personalnog veća nadležnog za ocenjivanje je obavezna.

U pogledu izuzeća i isključenja članova veća shodno će se primenjivati propisi §§ 15 do 24 Zakona o sudskom postupku u građanskim parnicama (Građanskog parničnog postupka) od 13 jula 1929 god.

Član 11.

Personalno veće donosi punovažne odluke o ocenjivanju samo ako su prisutni svi njegovi članovi ili njihovi zamenici. O radu veća vodi se zapisnik. Zapisničar nije potreban. No predsednik personalnog veća može, ako nade to za potrebno i celishodno uzeti za zapisničara jedno lice iz reda sudijskih pomoćnika dotičnog suda. Ako nije uzet zapisničar, zapisnik o radu veća vodiće po rangju najmlađi član veća ukoliko predsednik ne naredi što drugo. Zapisnik potpisuju svi prisutni članovi i zapisničar, ako je i ovaj sudelovao.

Odluka se donosi većinom glasova.

Član 12.

Ocenjivanje sudija personalno veće vrši na osnovu kvalifikacionog lista (čl. 5) i svog vlastitog saznanja.

Odluka veća ima da glasi da je sudija »odličan« ili »vrlo dobar« ili »dobar« ili »slab«.

Kao »vrlo dobar« može se oceniti sudija koji se stručnom sposobnošću, marljivošću i pouzdanošću u službi ističe iznad onoga što mora pokazati svaki dobar i uredan sudija. Kao »odličan« može se oceniti samo onaj sudija, koji se vidno ističe svojom vanrednom stručnom sposobnošću u svim granama sudske struke i svojim vanrednim radom iznad sudija koji se ocene kao »vrlo dobro«.

Sudije kažnjeni u toku godine za disciplinski prestup ne mogu za to vreme biti ocenjeni ocenom »odličan«.

Svaka se ocena mora obrazložiti.

Član 13.

Ako su veću potrebna kakva objašnjenja koja su odlučna za ocenu sudije, može pozvati pred veće neposrednog starešinu sudije, ako je u istom mestu, ili potrebna objašnjenja pismeno zatražiti. Neposredni starešina dužan je udovoljiti ovom traženju bez odlaganja.

Član 14.

Veće koje vrši ocenjivanje u prvom stepenu dužno je do kraja februara izvršiti ocenu svih sudija i kvalifikacione listove sa odlukama o oceni dostaviti neposrednim starešinama sudova kojima ocenjene sudije pripadaju, da ih prime na znanje i poverljivo saopšte na revers ocenjenim sudijama, pa da potvrdi o tome vrate.

Neposredne starešine sudova dužni su učiniti prednje saopštenje u roku od osam dana po prijemu ocene. U slučaju odsutnosti sudije, ocena će mu se saopštiti u gornjem roku od dana povratka na dužnost.

Član 15.

Ocene veća koje se dostavljaju ocenjenim sudijama potpisuje neposredni starešina suda kome sudija pripada.

Član 16.

Članovi personalnog veća, zapisničar i svi oni koji po službenoj dužnosti rade oko akata o oceni dužni su ocenu, kao i ostale okolnosti u vezi sa tom ocenom, za koje saznaju, držati u tajnosti.

Pravo žalbe ocenjenog sudije

Član 17.

Na ocenu personalnog veća u prvom stepenu može se žaliti sudija, koji je nezadovoljan tom ocenom u roku od osam dana po saopštenju odluke o oceni (čl. 14). Žalba se predaje neposrednom starešini, koji je mora u roku od tri dana poslati veću koje je službenika ocenilo. Ovo je dužno u roku od tri dana po prijemu žalbe poslati je, sa svima aktima, veću koje je nadležno za ocenu u drugom stepenu. Odluka ovoga veća je izvršna.

Član 18.

Ako veće u drugom stepenu nađe da žalba nije na vreme podnesena, odbaciće je kao neblagovremenu. U protivnom uzeće je u ocenu i odluku veća prvog stepena osnažiti ili preinčiti. U oba slučaja veće ima doneti odluku u roku od tri deset dana po prijemu žalbe i dostaviti je, sa svima aktima, službenim putem neposrednom starešini suda kome žalilac pripada, koji će je saopštiti žalocu.

Veće drugog stepena dužno je obrazložiti svoju odluku.

Izvršenje odluke o oceni

Član 19.

Kada odluka o oceni sudija postane pravosnažna, neposredni starešina stara se, da se ona uvede u službenički list svakog ocenjenog sudije.

Član 20.

Kod svakog predloga za unapređenje u višu grupu mora se uz službenički list dotičnog sudije priložiti i kvalifikacioni list sa odlukom o oceni za prošlu godinu.

B) OCENJIVANJE SUDIJSKIH POMOĆNIKA

Član 21. i 22.

Brisani § 1 br. 1 Uredbe o izmenama i dopunama u Uredbi o ocenjivanju sudija redovnih sudova i šerijatskih sudija od 31 decembra 1932 god. (Službene novine br. 4—II iz god. 1933).

C) OCENJIVANJE SRESKIH ŠERIJATSKIH SUDIJA

I. Nadležnost

Član 23.

Ocenjivanje sreskih šerijatskih sudija vrše u prvom stepenu personalna veća okružnih sudova (čl. 3), s tom izmenom što na mesto najmlađeg po rangju člana veća iz reda sudija okružnog suda dolazi najstariji po rangju sreski šerijatski sudija iz mesta u kome je sedište okružnog suda, a kad je on sprečen, njegov zamenik koji je najstariji po rangju iza njega.

U drugom stepenu donose odluku personalna veća apelacionih sudova (čl. 4), s tom izmenom što na mesto najmlađeg po rangju člana personalnog veća dolazi po rangju najstariji vrhovni šerijatski sudija (§ 12 Zakona o uređenju šerijatskih sudova i o šerijatskim sudijama).

II. Postupak

Član 24.

Kvalifikacione listove za sreske šerijatske sudije vodiće starešine sreskih sudova.

Ostala naređenja o postupku pri ocenjivanju sudija redovnih sudova (čl. 5 do 20) i ovde će se shodno primenjivati.

D) PRELAZNA I ZAVRŠNA NAREĐENJA

Član 25.

Do uređenja jednog Kasacionog suda za celu državu smatraju se sadašnja odeljenja Kasacionog suda (§ 103 stav 1 Zakona o uređenju redovnih sudova) kao Kasacioni sud u smislu ove Uredbe.

Isto se tako, dok Zakon o uređenju redovnih sudova za Kraljevinu Jugoslaviju od 18 januara 1929 g. ne dobije obavezu snagu, smatraju sadašnji Banski stol u Zagrebu i Viši zemaljski (deželni) sudovi u Splitu i Ljubljani kao apelacioni sudovi, a sadašnji sudbeni stolovi na području Stola sedmorice u Zagrebu i Zemaljski (deželni) sudovi na području Odeljenja B Stola sedmorice u Zagrebu kao okružni sudovi.

Član 26.

Dok ne dobije obavezu snagu Zakon o sudskom postupku u građanskim parnicama od 3 jula 1929 god. na mesto

propisa pomenutih u čl. 10 primenjivaće se odgovarajući propisi Građanskih parničnih postupnika, koji važe u pojedinim pravnim područjima.

Član 27.

Dok Zakon o uređenju redovnih sudova od 18 januara 1929 god. ne dobije obavezu snagu na mesto personalnih veća (čl. 3, 4, 22 i 23) vršiće ocenjivanje, izuzevši na područjima Vrhovnog suda u Sarajevu i Velikog suda u Podgorici (čl. 28), komisije i to:

1) Ocenjivanje sudija sreskih sudova, izuzev starešina sreskih sudova, vršiće u prvom stepenu komisije za ocenjivanje od tri člana kod okružnih sudova sastavljene od predsednika suda ili njegovog zamenika, i dvojice najstarijih po rangju sudija okružnog suda ili njihovih zamenika koje određuje starešina okružnog suda; a u drugom stepenu komisije za ocenjivanje kod apelacionih sudova pomenutih pod broj 2;*)

2) Ocenjivanje sudija okružnih sudova i starešina sreskih sudova izuzevši one starešine, koji su postavljeni sa položaja predsednika prvostepenih sudova,**) vršiće u prvom stepenu komisije za ocenjivanje kod apelacionih sudova od tri člana sastavljene od predsednika suda, ili njegovog zamenika i dvojice, po pravilu, najstarijih po rangju sudija apelacionog suda; a u drugom stepenu komisija za ocenjivanje kod Kasacionog suda od pet članova sastavljena od predsednika suda ili njegovog zamenika i četvorice sudija Kasacionog suda ili njihovih zamenika (čl. 30 st. 1).

Dok na području Vrhovnog šerijatskog suda u Skoplju sreski šerijatski sudovi ne postanu sastavni delovi sreskih sudova, na ovom području vršiće ocenjivanje u prvom i poslednjem stepenu sam Vrhovni šerijatski sud u Skoplju. Kvalifikacione listove za sreske šerijatske sudije kod tih sudova vodiće najstariji po rangju šerijatski sudija, a kvalifikacione listove za ove najstariji po rangju vrhovni šerijatski sudija.«***)

Raspis Ministarstva pravde od 5 decembra 1932 god. br. 118689 :

Od strane nekih prvostepenih sudova dostavljeno je ovom Ministarstvu pitanje: da li se Uredba o ocenjivanju sudija redovnih sudova i šerijatskih sudija od 23 juna 1932 god. (Službene novine broj 191 LXXIX) odnosi i na sudije i

*) Izmenjeno Uredbom cit. kod čl. 21 i 22.

**) Dodato Uredbom cit. kod čl. 21 i 22.

***) Dodato Uredbom cit. kod čl. 21 i 22.

sudijske pomoćnike prvostepenih sudova i ko će ih ocenjivati.

Povodom toga dostavlja se prvostepenim sudovima sledeće:

Iz člana 4 pomenute Uredbe o ocenjivanju, koji je ispravljen ispravkom od 6 oktobra 1932 god. (Službene novine broj 245 — XCIV), kao i iz § 103 st. 2 Zakona o uređenju redovnih sudova od 18 januara 1929 god., jasno se vidi, da pomenuta Uredba važi i za prvenstvene sudove, te da se svuda gde se govori o okružnim sudovima imaju razumeti i prvostepni sudovi.

Prema tome i za sudije prvostepenih sudova važi naređenje člana 27 o ocenjivanju sudija okružnih sudova. To znači da će ocenjivanje sudija okružnih sudova, vršiti u prvom stepenu komisije za ocenjivanje kod apelacionog suda i u drugom stepenu komisije za ocenjivanje kod Kasacionog suda navedene u članu 27 br. 2.

Sudijske pomoćnike prvostepenih sudova, u smislu čl. 22 stav 1 u vezi sa čl. 27, ocenjivaće u prvom stepenu komisije za ocenjivanje kod okružnih odnosno prvostepenih sudova pomenute u čl. 27 broj 1, a u drugom stepenu komisije kod Apelacionog suda pomenute u čl. 27 br. 2.*)

Član 28.

Za područje vrhovnog suda u Sarajevu i Velikog suda u Podgorici, dok se na ovim područjima ne ustanove apelacioni sudovi, ocenjivanje sudija okružnih sudova i starih sreskih sudova vršiće: u prvom i drugom stepenu komisije obrazovane kod ovih sudova. U prvom stepenu vršiće ocenjivanje komisije od tri člana sastavljene od predsednika Vrhovnog suda odnosno Velikog suda ili njihovih zamenika kao predsednika komisije i dvojice sudija Vrhovnog suda odnosno Velikog suda.

U drugom stepenu vršiće ocenjivanje:

a) kod Vrhovnog suda u Sarajevu komisija od pet članova sastavljena od predsednika ili njegovog zamenika i četvorice sudija Vrhovnog suda;

b) kod Velikog suda u Podgorici opšta sednica.

Članovi prvostepene komisije za ocenjivanje ne smeju biti istovremeno i članovi drugostepene komisije za ocenjivanje.

Pri ocenjivanju sreskih šerijatskih sudija ima se i ovde shodno primenjivati propis člana 23.

*) Zadnji stav ovog raspisa postao je bespredmetan usled ukidanja čl. 21 i 22.

Za ocenjivanje sudija sreskih sudova važi naređenje čl. 27 broj 1.

Član 29.

Komisije za ocenjivanje po čl. 27 i 28 moraju biti obrazovane najdalje do 1 januara svake godine.

Član 30.

Članovi komisije za ocenjivanje kod Kasacionog suda (čl. 27 br. 2), kod Vrhovnog suda u Sarajevu i Velikog suda (čl. 28) biraju sami ti sudovi u svojoj opštoj sednici. Oni biraju istovremeno i zamenika, i to:

a) za drugostepene komisije po čl. 27 br. 2 i 28 stav 2 po tri člana zamenika, i

b) za prvostepene komisije za ocenjivanje po čl. 28 stav 1 po dva člana zamenika.

Komisiju za ocenjivanje kod apelacionih sudova (§ 27 br. 2), određuju sami ti sudovi u opštoj sednici, s obzirom na utvrđeni rang pojedinih sudija. Oni biraju istovremeno i po jednog člana zamenika.

Član 31.

Ova Uredba stupa u život i dobija obaveznú snagu kada se obnaroduje u »Službenim novinama«.¹⁾ Od toga dana prestaju važiti svi raniji propisi o ocenjivanju, ukoliko se odnose na lica za koja važi ova Uredba.

Broj 76490

23 juna 1932 godine

Beograd

Zastupnik Ministra pravde,
Ministar prosvete,
Dr. Drag. S. Kojić, s. r.

¹⁾ Objavljeno u Službenim novinama od 20 avgusta 1932 god. str. 191 — LXXIX.

Prilog k čl. 5.

KVALIFIKACIONI LIST

za godinu.....

za gosp.
zvanje:

I

- 1) Vladanje u službi i van službe:
- 2) Stručna sprema (poznavanje zakona i ostalih naređenja):
- 3) Marljivost u službi:
- 4) Sposobnost i shvatanje u opšte:
- 5) Pouzdanost u službi:
- 6) Koju vrstu poslova radi i sa kakvim uspehom:
- 7) Podesan za saobraćaj sa strankama i za vanjsku službu:
- 8) Za koju se vrstu poslova može naročito preporučiti i da li je sposoban za starešinski ili viši položaj od onoga na kojemu je:
- 9) Da li se je istakao kakvim radom u službi ili van službe (praktičnim i literarnim), koji bi ukazivao na njegovu sposobnost:
- 10) Znanje stranih jezika:
- 11) Naročite okolnosti koje su još odlučne za ocenu:

.... juna 19... god.

u

(Naznaka suda)

(M. P.)

(Potpis neposrednog starešine)

Mišljenje i predlog starešine za ocenu:

(Datum i mesto)

(M. P.)

(Potpis starešine)

II

- 1) Vladanje u službi i van službe:
- 2) Stručna sprema (poznavanje zakona i ostalih naređenja):

- 3) Marljivost u službi:
 - 4) Sposobnost i shvatanje uopšte:
 - 5) Pouzdanost u službi:
 - 6) Koju vrstu poslova radi i sa kakvim uspehom:
 - 7) Podesan za saobraćaj sa strankama i za vanjsku službu:
 - 8) Za koju se vrstu poslova može naročito preporučiti i da li je sposoban za starešinski ili viši položaj od onoga na kojemu je:
 - 9) Da li se je istakao kakvim radom u službi ili van službe (praktičnim i literarnim), koji bi ukazivao na njegovu sposobnost:
 - 10) Znanje stranih jezika:
 - 11) Naročite okolnosti koje su još odlučne za ocenu:
- ... decembra 19... g.

u

(Naznaka suda)

(M. P.)

(Potpis neposrednog starešine)

Mišljenje i predlog starešine za ocenu:

(Datum i mesto)

(M. P.)

(Potpis starešine)

Ocena personalnog veća kod (naznaka suda) nadležnog
za ocenjivanje u prvom stepenu:

Obrazloženje ocene:

.....
.....

(M. P.)

(Potpis predsednika)

Odluka personalnog veća kod ((naznaka suda) nadležnog
u drugom stepenu:

Obrazloženje odluke:

.....
.....

(M. P.)

(Potpis predsednika)

D O D A T A K

POSTUPANJE PROTIV ZAKONA O ZAŠTITI
ZEMLJORADNIKA

Raspis g Ministra pravde od 24 maja 1932 god. br. 55015:

Dostavljam vam prepis pisma koje sam uputio Gospodinu Ministru Unutrašnjih poslova radi znanja. Sudovi i državni tužioci pozivaju se da sa svoje strane učine što je potrebno, da se spreči pomenuto postupanje protiv Zakona o zaštiti zemljoradnika.

Pomenuto pismo glasi:

Gospodine Ministre, — dostavljeno mi je, da neke banke i drugi poverioci naplaćuju od svojih dužnika kamatu preko iznosa dopuštenog po § 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika, t. j. preko 10% na godinu, u koji se maksimalni iznos imaju uračunati i provizije, troškovi i slično.

Stoga mi je čast moliti Vas, da hitno naredite sreskim načelnicima, da sami i preko opštinskih sudova (opštinskih vlasti) pouče narod, da zemljoradnici nisu dužni platiti kamatu veću od pomenutog maksimuma, i da se kamate preko dopuštene maksimalne stope ne smeju ni dosuđivati ni obezbeđivati ni izvršenjem naplaćivati. U isto vreme treba narediti sreskim načelnicima, da sve slučajeve, u kojima se postupak poverioca pretstavlja kao krivično delo (n. pr. krivično delo prevare ili lihve iz §§ 334, odnosno 357 Krivičnog zakonika) dostavljaju državnim tužiocima radi krivičnog progona tog poverioca, odnosno da, gde su još same istražne vlasti odmah preduzmu isledenje.

S druge strane dostavljeno mi je, da pojedini predsednici opština, to naročito u južnim krajevima, obaveštavaju narod da dužnici ne smeju regulisavati svoje obaveze, jer je sad takav zakon.

S obzirom na to molim Vas, Gospodine Ministre, da ovom prilikom naredite sreskim načelnicima i to, da energično suzbiju takve protuzakonite agitacije i da narod i u tom pogledu pouče kako treba.

Izvolite, Gospodine Ministre, i ovom prilikom primiti uzvrćenje o mome odličnom poštovanju.

ПОЈАМ ЗЕМЉОРАДНИКА

Распис г. Министра правде од 12 августа 1932 год. бр. 83598:

Поводом достављених ми питања, да ли се власник земљишта, који даје земљу у наполицу, може сматрати као земљорадник по Закону о заштити земљорадника, на основу § 9 Закона о заштити земљорадника, а у сагласности са Господином Министром пољопривреде дајем следеће објашњење:

Лица из става 2 чл. 5 Уредбе за извршење Закона о заштити земљорадника, која дају земљу у наполицу или у закуп, не сматрају се као земљорадници по Закону о заштити земљорадника, пошто се по поменутом пропису изрично тражи, да та лица обрађују земљу у својој властитој режији.

Напротив малолетна и недорасла лица из 3 става чл. 5 Уредбе за извршење Закона о заштити земље која дају земљу у наполицу или закуп, сматраће се као земљорадници по Закону о заштити земљорадника, ако испуњавају и остале услове које Закон и Уредба траже, пошто по поменутом пропису та лица не морају да обрађују земљу у својој сопственој режији.

ПОЈАМ „ОПОРЕЗОВАНОГ ПРИХОДА“ И „ПОСЕДА“

Распис г. Министра правде од 17 јануара 1933 год. бр. 3834:

Достављено ми је, да су се у пракси појавила разна гледишта о томе:

1) што се има сматрати као „опорезовани приход“ у смислу § 6 Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 10 априла 1932 године, чија је важност једна Законом од 19-XII-1932., „Службене новине“, број 295 — CX, и

2) што се има сматрати као „посед“ у смислу прописа истог параграфа Закона о заштити земљорадника.

Поводом тога скрећем пажњу судовима на следеће:

Ад 1) Већ из употребљеног израза „опорезовани приход“ јасно произлази, да је при просуђењу питања, да ли се неко лице има сматрати за земљорадника, одлучна сразмера његових прихода, који подлеже порезу, а не сразмера појединих пореза, које он плаћа на поједине врсте својих прихода.

Према томе сматраће се, да у смислу §-а 6 Закона о заштити земљорадника постоји услов, да се неко лице сматра за земљорадника, ако је његов приход од пољопривреде већи од прихода од споредног занимања, којим се он бави (н. пр. као сеоски дучанџија или занатлија), макар би порез који он плаћа на приход од споредног занимања био већи од пореза који плаћа на приход од пољопривреде.

Ад 2) Што се тиче израза „поседа“, који се употребљује у §-у 6 Закона о заштити земљорадника, види се из целог садржаја тога §-а јасно, да Закон употребљује тај израз као идентичан с изразом „својина“, односно „власништво“.

Према томе је при утврђењу максимума земље у смислу законског прописа долази у обзир само површина земља, који дотичном лицу припада као својина (власништво), а не и она земља, коју он држи под закупом или у којем другом виду.

REGISTAR*)

Advokati i advok. pripravnici
— službena haljina 26

Alimentacije
— v. Izdržavanje
Apelacione sudije
— postavljanje 13

Apelacioni sud
— nadležnost 15

Apelacioni sud u Sarajevu
— dodeljivanje sudija Vrh.
sudu 13
— osnivanje 11
— postavljanje osoblja 16

Apelacioni sudovi
— odlučivanje po pravnim
lekovima 13
— Zakon o njima 9

Budžetske uštede
— upotreba 16

Dodeljivanje sudija
— apelacionim sudovima 13

Dosuđivanje kamate 42

Dražba
— v. »Javna prodaja« i
»Prodaja«

Dražbeni proglas
— objavljivanje 60

Dražbeni uslovi 59

Država
— primena Zakona o zaštiti
zemljoradnika 46, 62

Državna hipot. banka
— primena Zakona o zaštiti
zemljoradnika 46, 62

Državni tužioci
— službena haljina 24

Ekspozitura simb. Okr. suda
— ukidanje 27

Grad. parn. postupak
— stupanje na snagu 21

Haljina
— v. »Službena haljina«

Izdržavanje
— primena Zak. o zaštiti
zemljoradnika 46
— ulagača 72

Izmena
— Zak. o javnim beležnici-
ma 33

Izuzete tražbine
— od Zak. o zaštiti zemljo-
radnika 62, 64

Izuzimanje stvari
— od izvršenja 57

Izvršenje
— izuzimanje stvari 57
— obustava 45, 69
— odluke o oceni 87
— ograničenje 56
— radi kamata 42
— za vreme postupka posre-
dovanja 76

Izvršne radnje
— odlaganje 50

Javna prodaja 87

*) Brojevi označuju stranice

- nastavak 67
- ništenje 40
- odlaganje 39, 49, 52
- Javne dažbine*
 - isplata 72
- Javnobeležnički akti*
 - ugovori 34
- Jemci zemljoradnika* 40
- Kamate*
 - dopuštena visina 42, 67
 - plaćanje 68
 - prinudna naplata 73
- Kasacioni sud*
 - rešavanje sukoba nadležnosti 24
- Komesari*
 - za novčane zavode 44, 72
- Kreditni odnosi*
 - poremećaj 44
- Krivična dela*
 - primena Zak. o zaštiti zemljoradnika 46
- Krivični poslovi*
 - nadležnost 15
- Krivično postupanje*
 - određivanje drugog suda 24
- Kupljene stvari*
 - vraćanje 41, 52
- Kvalifikacioni listovi* 84
- Lični izdaci*
 - pokriće 16
- Maloletna deca*
 - zemljoradnika 45, 54
- Materijalni izdaci*
 - pokriće 16, 29
- Menični dugovi*
 - kamata i nove menice 68
- Nadležnost*
 - apelacionih sudova (za-

- kon) 9
- rešavanje sukoba 24
- za krivične poslove 15
- za ocenjivanje sudija 83
- za postupak posredovanja 77
- za sporove o povraćaju stvari i štetu 41, 52
- Najniža prihvatljiva ponuda* 57
- Naknada štete*
 - nadležnost 41
 - tužba 52
- Narodna banka*
 - primena Zak. o zaštiti zemljoradnika 46, 62, 78
- Ništenje javnih prodaja* 40
- Novčani zavodi*
 - pojam 74
 - regulisanje isplata uloga 71
 - uredbe 44
- Obezbeđenje*
 - dozvola 53
 - obustava 69
 - za vreme postupka posredovanja 76
- Obezbeđivanje kamata* 42
- Objavljivanje*
 - dražbenog proglašenja 60
- Obustava*
 - izvršenja 45, 69
 - izvršenja u slučaju postupka posredovanja 76
 - postupka posredovanja 77
 - prinudne uprave 40
- Ocenjivanje sudija* 81
- Odeljenja Kasacionog suda* 11
- Odlaganje*
 - izvršnog postupka 45, 49, 62
 - javnih prodaja 39, 51, 52
 - plaćanje 42, 53

- Odlučivanje*
 - po pravnim lekovima 13
- Odluke*
 - o ocenjivnju 85
 - o odlaganju izvršne radnje 51
- Oduzimanje stvari*
 - obustava 40
 - odlaganje 49
- Oglas*
 - v. »Dražbeni proglas«
- Ograničenja izvršenja* 56
- Okružni sud u Sušaku*
 - ustanovljenje 27
- Okružni sudovi*
 - odlučivanje po pravnim lekovima 13
- Okružni uredi za osig. radnika*
 - isplata uloga 72
- Optužnica*
 - rešavanje prigovora 15
- Osigurna sretstva*
 - dozvola 50
- Osoblje Apel. suda u Sarajevu*
 - postavljanje 16
- Otkazivanje uloga* 73
- Ovršna dražba*
 - odlaganje 39
 - v. »Javna prodaja«
- Počasne sudije*
 - službena haljina 24
- Polaganje duga*
 - kod suda 68
- Poljoprivreda*
 - pojam 54
- Ponavljanje prodaje* 61
- Ponovno dražbeno ročište* 57
- Popunjavanje mesta*
 - kod Vrh. suda u Sarajevu 12
- Porodične zadruge*
 - zemljoradnici 55
- Poslovi vanparničnog postupka*
 - svršavanje 15

- Posredovanje*
 - Uredba o tome 74
- Postavljanje*
 - apelacionih sudija 13
 - osoblja kod Apel. suda u Sarajevu 16
 - sudskih pripravnika 28
- Povraćaj kupljenih stvari* 41
- Pravni lekovi*
 - protiv odluka 52
 - rešavanje 13
 - u postupku posredovanja 77
- Prigovori protiv optužnice*
 - rešavanje 14
- Prinudna naplata*
 - za potraživanja po ulozi-
ma 73
- Prinudna uprava*
 - obustava 40
 - odlaganje 44
- Prinudno poravnanje*
 - nad novčanim zavodima 73
- Priv. agr. banka*
 - primena Zak. o zaštiti zemljoradnika 46, 62
- Privremene naredbe*
 - dozvola 50
- Procena*
 - v. »Utvrdjivanje vrednosti«
- Prodaja*
 - odlaganje 49
 - ponavljanje 61
- Proglas*
 - v. »Dražbeni proglas«
- Regulisanje isplata uloga* 71
- Rešenja o odlaganju* 45
- Samoupravna tela*
 - primena Zak. o zaštiti zemljoradnika 46
- Sedišta apel. sudova*
 - zakon o tome 9

Sekvestracije

— obustava 40

Službena haljina 24*Solidarni dužnici* 40*Sprečene sudije*

— zamenjivanje 23

Sred. ured za osig. radnika

— isplata uloga 72

Sreske šerij. sudije

— ocenjivanje 88

Stavljanje na snagu

— Zakona o izvršenju 56

Stečaj

— nad novčanim zavodima 73

— za vreme postupka posredovanja 76

Stečajni postupak

— pravni lekovi 13

Sudije

— ocenjivanje 81

— službena haljina 24

— zamenjivanje 23

Sudije Vrh. suda

— dodeljivanje apel. sudu 13

Sudijski pripravnici

— postavljanje 28

Sukobi nadležnosti

— rešavanje 24

Šerijatske sudije

— ocenjivanje 81

Teritorijalna nadležnost Apel. sudova

— Zakon o tome 9

Transferacije

— obustava 40

— odlaganje 49

Tražbine

— v. »Izuzete tražbine«

Tužba

— za vraćanje stvari 52

Ugovori

— o kamati 42

— valjanost 34

Ukidanje

— ekspoziture somb. Okr. suda 27

Ulozi

— prinudna naplata 73

— regulisanje isplata 71

— rokovi isplate 44

Upotreba budž. ušteda 29*Uredba*

— o postupku posredovanja 74

— radi olakšanja ekonom. prilika 70

— za novčane zavode 44, 73

Ustanovljenje

— Okružnog suda u Sušaku 27

Utvrđivanje vrednosti

— zemljišta 60

Uverenja zemljoradnika 45, 51, 55*Uvodni zakon za Grpp.*

— izmena 21

Vanparnični postupak

— odlučivanje po pravnim lekovima 13

— svršavanje poslova 15

Vraćanje kupljene stvari 52*Vrednost*

— v. »Utvrđivanje vrednosti«

Vrhovni sud u Sarajevu

— odlučivanje po pravnim lekovima 13

— popunjavanje mesta 12

Zadružne organizacije

— primena Zak. o zaštiti zemljoradnika 46

Zakon o zaštiti zemljoradnika

39

— izuzete tražbine 62, 64

— produženje 63

Zakon o izvršenju

— izmena 39

— stavljanje na snagu 42, 56

Zakon o javnim beležnicima

— izmena 33

Zakon o uređenju red. sudova

— izmena 21

Zamenjivanje

— sprečenih sudija 23

Zaostavštine zemljoradnika 45*Zemljišnoknjižne stvari*

— pravni lekovi 13

Zemljoradnici

— kamata 67

— pojam 44, 53

— povraćaj stvari 41

— zaštita 39

Žalba

— ocenjenog sudije.

Poverenici „Nove pravne biblioteke”

APATIN: Mihajlo Vinogradov, sud. pripravnik kod Sreskog suda;
BIHAĆ: Karlo Bač, sudija Okružnog suda;
BJELOVAR: Dr. Nikola Smaić, sudija Sreskog suda;
BROD n/S: Stjepan Šantić, sudija Sreskog suda;
BUGOJNO: Stanko Vindakijević, starešina Sreskog suda;
CRIKVENICA: Dr. Juraj Kamenarović, starešina Sreskog suda;
ČAKOVAC: Mirjan Popov, čin. Okružnog suda;
GOSPIĆ: Dr. Bogdan Brujić, advokat;
IMOTSKI: Ivan Boglić, sudija Sreskog suda;
JAJCE: Bono Bagarić, isp. sud. pripravnik kod Sreskog suda;
LJUBLJANA: Dr. Rudolf Sajović, apelacioni sudija;
MAGLAI: Josip Kvesić, dir. zemlj. knjige;
METKOVIĆ: Franko Sardelić, starešina Sreskog suda;
MOSTAR: Dr. Šefkija Balić, sudija Okružnog suda;
OGULIN: Dr. Svetozar E. Jovanović, predsjednik Sudbenog stola;
Dr. Franjo Krmpotić, sudija Sreskog suda;
OSIJEK: Dr. Rudolf Aničić-Duvnjaković, sudija Sudbenog stola;
PRIJEDOR: Tonka Vitaljić, grunтовničarka;
SANSKI MOST: Mario Machiedo, grunтовničar;
SARAJEVO: Dr. Avram Baruh, sekretar Vrhovnog suda;
SOMBOR: Savo Radonjić, zamjenik drž. tužioca;
ŠIBENIK: Petar Kovačević, sudija Okružnog suda.

Poverenici imaju pravo da zadrže 20% od suma naplaćenih za biblioteku kada skupe najmanje 5 pretplatnika. Ovo važi od 1. februara ov. god.

Mole se ona lica koja se žele *primiti povereništva* za mesta u kojima nemamo poverenika, da izvole to saopštiti *Uredništvu* ili *Administraciji*.

Nova pravna biblioteka.

Uskoro posle objavljenja u *Službenim novinama* izaći će kao I sveska *Zbirke zakona i drugih naređenja*:

SUDSKI POSLOVNIK ZA SUDOVE PRVOG I DRUGOG STEPENA

koji je uredio *Dr. I. Matijević*.

Cena je povezanoj svesci 70 dinara.

U pripremi su:

- 1) *Uredba o sudskim ostavama (depozitima),*
- 2) *Zakon o izvršenju i obezbeđenju,*
- 3) *Zakon o sudskom postupku u građ. parnicama,*
- 4) *Krivični zakonik i Zakon o sudskom kriv. postupku,*
- 5) *Menični i čekovni zakon,*
- 6) *Zakon o zemljišnim knjigama i drugi zemljišno-knjižni propisi,*
- 7) *Stečajni zakon i Zakon o prinudnom poravnanju van stečaja,*
- 8) *Zakon o pobijanju pravnih dela van stečaja i dr.*

Kao vanredna sveska izaći će:

Osnovi zemljišnoknjižnog prava od *Dr. F. Čulinovića*.

Ove sveske biće postepeno objavljivane. Dan objavljenja i njihova cena biće pravovremeno oglašeni preko dnevnog štampa i u časopisu »*Pravosude*«.

Nova pravna biblioteka.